

ABONAMENTUL
 Pe un an . 38 Cor
 Pe un jum. . 14 "
 Pe o lună . 2-40 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 5 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dealul Ferencz-nteză 29.
INSERTIUNILE
 se primesc în administra-
 ția.
 Multumite publice și Los da-
 schis costă fiecare ză 20 FB.
 Manuscripte nu se îna-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 38

Razimul domniilor.

Societatea omenească se primenește me-
 rev. Când anomalii grele ajung stăpâni-
 toare pe țări și pe popoare, când s'ar pă-
 rea că s'apropie sfârșitul cutărui neam din
 cauza instituțiilor de stat sau sociale cari
 nu mai corespund, puternicul uriaș — po-
 porul — se scutură zuruindu-și lanțurile,
 ori rupându-le dintr'una, și o viață nouă,
 condusă de noui principii, începe să pul-
 zeze. Multă vreme s'a crezut că acest uriaș
 e și surd și mut, din simplul fapt că e fe-
 rat în lanțuri. Vechii purtători de sceptre
 lucii și de coroane grele s'au închis în tur-
 nurile lor din apropierea cerului și au cre-
 zut că nu trebuie să aibă nici o legătură
 cu pământul și cu locuitorii lui. Am cre-
 zut că de acești supuși se cade și li se
 șade să se apropie numai cu trîmbița din
 care să se vestească poruncile, și cu biciul
 care să asigure ascultarea. Tăria lor o cre-
 deau înmagazinată în faptul că-s născuți
 stăpânitori, ori ș'o puneau în fiii armați ai
 uriașului, pe cari îi plăteau. Vechile locuințe
 chiar și a micilor împărați de pe vremuri
 — a feudalilor, erau în formă de întări-
 turi cu ziduri groase, cu șanțuri. Să fie de-
 plin izolați, și deplin feriți de urgia supu-
 șilor în caz de răzvrătire. Credeau că pu-
 terea domniei lor stă în bolovanul de
 stâncă zidit în murul de apărare.

Uriașul se și trezia cu greu, mai înainte.

Senzibilitatea lui era foarte neînsemnată.
 Somnul lui adânc, părea că-i însăși viața lui.

Dar încet, încet a picurat în cursul vea-
 curilor lumină în creierul întunecat al pu-
 ternicului inconștient. Fulgerări rari, apoi
 mai dese au început să-i sgudue conștiința.
 Inima lui a început să ba-ă. Și bătând
 inima simțemintele s'au desbrăcat tot mai
 tare de încremenirea veche.

Astăzi, ca rod a unei îndelungate evolu-
 ții, avem o societate, avem popoare foarte
 senzibile. Popoare cari nu pot răbda, ca
 strămoșii lor, veacuri, ci își fac repede jude-
 cata și apoi dreptatea. Schimbările sociale
 de vr'o două veacuri — nici nu ne mai
 surprind prin grabnica lor dezvoltare. Intro-
 ducerea constituții în Turcia a fost soco-
 tită ca un lucru firesc. Azi chiar dacă Ru-
 sia s'ar pomeni într'o bună dimineață — re-
 publică, nu ne-ar mira. Pentru că azi ne că-
 lăuzim de alte principii în judecarea mani-
 festărilor sociale, decât înainte.

Dacă supușii unui feudal, mai de mult,
 ar fi aruncat sapa și coasa și ar fi zis:
 »Pe lângă condițiile de azi nu muncim mai
 mult«, nobilul, țara cu domnitor cu tot ar
 fi văzut o răscoală, și pe îndărătnicii oa-
 meni i-ar fi așteptat furcile. Dar azi trăim
 în era grevelor. Azi muncitorii, pe lângă a-
 probarea lumii întregi decât a patronilor, îi
 silesc pe aceștia să le mărească lefile și să
 le scadă ciasurile de muncă.

Astăzi crește mereu convingerea că cel

mare și puternic trebuie să stee de vorbă
 cu cel slab. Că trebuie să-i asculte cererile
 drepte. Că nu poate trece, închizând ochii,
 peste pretenziunile lui. Azi credem că nu-i
 nime mare și puternic decât prin alții, și
 rămâne mare și puternic nu până când va
 avea o cetate puternică, ci până când va
 avea pe cei mulți în jurul său. Iar azi —
 și mâne mai mult — cei mulți — poporul
 — va fi în jurul cuiva nu până va avea
 acela tunuri să-i împuște, ci până va respecta
 adevăratele lui interese.

Cultura de azi a adus conștiința demni-
 tății omenești în sufletul popoarelor. Con-
 știința aceasta face din fiecare un rege, și
 de aici se explică cum azi sunt popoare
 cari nu se mai pot închina demnității de
 rege sau principe, când aceea demnitate
 vatămă conștiința lor, credința și convin-
 gerile lor.

Azi uriașul e senzibil. Ieri în Turcia, azi
 în Portugalia, mâne poate în Rusia uriașul
 dă semne de viață. Vechii domnitori —
 vechime de credințe — își pun încă nădej-
 dea în armată. Dar și în Turcia și în Por-
 tugalua armata a dat mâna cu »revoluționarii«,
 — cu poporul. Și asta sub aprobarea întregii
 Europe. Și e natural să fie astfel. Armata
 se compune din indivizi, cari sânt părți vii
 ai societății actuale. Vii, adică cu același
 mod de gândire, cu aceleași simțeminte, cu
 aceleași convingeri.

Viața izolată a vechilor domnitori și
 domni de pământ, cetățile de pază, caste-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Putere.

Căsuța lui Călin își regăsi iar liniștea ei dulce
 de altădată; mai sărăciță, dar tot așa era de iu-
 bită de stăpâna ei. Megieșla cu moș Gheorghe,
 bătrân de tot acum, îi era tot așa de scumpă
 Ruxandei, ca și lui Călin.

Adesea stăteau ei de vorbă pe același prispă în
 fața aceluiaș soare. Vorbeau cu drag de sufletul
 bun al celui... dus, ce plutea par'că în aerul din
 jurul lor... și suspina cu durerea lor... și se bu-
 cura cu speranța lor... și se închina cu rugăciu-
 nea lor...

— Când s'ar scula din groapă bietul, zicea
 moș Gheorghe, să te vadă câte ai pălmit cu ti-
 călosul acela, ar muri a doua oară, săracul, de
 durere. Dar, bun e Dumnezeu! Vei scăpa și tu
 la băiat și te va răsplăti el de toate năcazurile.
 Tot... tot ai să uiți și ai să te bucuri de noro-
 cul lui.

— Așa gândesc și eu, moșule. Atunci are doar
 omul curaj la muncă, când are pentru cine munce.

În adevăr, Ruxandra era neadormită.

Toată vara cu grădina, pentru hrana casei.
 Călin pusese de jur împrejurul livezii, pe lângă
 gard, numai duzi.

Acum erau duzii mari și ea se gândi să crească
 viermi de mătase. Întrebă pe doamna dela școală
 de unde să aducă sămânță și o rugă s'o învețe
 cum să-i îngrijască, că ea nu-și aducea aminte

bine de când învățase în școală. Și unde se puse
 ea pe lucru primăvara, că i-a trebuit încă câteva
 brațe de ajutor ca să dovedească de cules frunze
 de agud pentru hrana lor.

Dar a avut atât de mult folos, cât nici nu visa
 ea. Sculele cele strălucitoare de mătase erau o bo-
 găție întreagă. Și în fiecare an își sporea avutul
 cu vinderea lor.

Mai avea ea și câțiva stupi de albine. La în-
 ceput șinea puțin; cât pentru trebuința casei. Dar
 acum, de când era nevoiașă, stătea de ele pri-
 măvara să nu se plardă nici un rol, și le înmul-
 țise așa în cât trebui să mărească cu mult prisaca.
 Banii de pe miere și ceară îi puneau regulat la
 banca din sat, pe numele lui Alexe.

— Ia să i fie pentru învățatură, mai târziu, că
 trebuie atunci multe cheltuieli.

Iarna țesea mult și așa frumos de te minunai
 când vedeai și n'ai fi crezut că a umbiat pe-acolo
 mână de om...

Băiatul îi urma acum la școală... și era harnic
 și cuminte... drept mămuca-sa în picioare...

Dar cum trec anii!

Nici te gândești când crește copilul...

Nici nu simțești când îmbătrânești...

Fără să bagi de seamă... mori.

Pe aceleași locuri acelaș soare încălzia. Același
 case, alți oameni adăposteau. În casa lui moș
 Gheorghe locuia feciorul cel mai mare cu fami-
 lia lui toată. În casa Ruxandrei și a lui Călin
 gospodăria Alexe cu nevasta lui. Ruxandra era
 acum o bătrânică pașnică și îngăduitoare, dar

gârbovită de sarcina grea a vieții. Uneori, când
 vedea pe Alexe ciudoz și nerăbdător în casă, îi
 lua la o parte și-i zicea:

— Ascultă dragul mamei: Nu fi lute nici
 odată cu nevastă-ta. Pe ea mai mult de cât pe
 ori cine trebuie să o cruți. La ea mai mult de
 cât la liniștea ta să fi. Când te uiți la ea să și
 treacă tot năcazul, să-ți se moale glasul. Că suf-
 letul și trupul ei e mult mai gingaș ca al bărbă-
 țului. Și apoi, vezi, câte dureri îndură ea ca să-ți
 aducă ție urmași!

Viața ei e în primejdie, pe când pe tine te aș-
 teaptă bucuria băletanilor... Măcar că tu ai învă-
 țat carte multă, dar eu am învățat în școala vieții...
 Ascultă sfaturile aceste ce nu voesc de cât feri-
 cirea ta.

Alexe săruta mâna cea nodoroasă de muncă,
 care-i făcuse pe dânsul ce era, și se întorcea
 mulțumit și cu gândul liniștit. Ruxandrei i se
 făcea inima cât o pâne de bucurie când se uita
 că tot în jurul ei era rodul strădunției ei a price-
 pereii ei, când se gândea și vedea ce om făcuse
 din Alexe, care era vestit prin meșteșugul lui nu
 numai în sat acolo, ci departe în împrejurimi.

După ce învăță băiatul toate clasele de acolo
 din sat, îi dădu mama lui la oraș și în toată Du-
 mineca se ducea să vadă cum merge cu sănăta-
 tea, cu puterea și cu învățătura. După aceea se
 sfătui cu profesorul dela oraș, ce să facă cu el.

— Dă, nevastă, îi spunea acesta, numai cu
 carte și numai cu carte, nu e bine să rămâie
 omul. Trebuie să-și aleagă un meșteșug, o mese-
 rle. Cartea întâi, e adevărat, căci fără ea nu faci
 ispravă bună. Ea să te lumineze; meșteșugul, să
 te hrănească.

lele nu mai sânt apreciate astăzi. Tăria zidurilor, afunzimea șanțurilor, azi nu mai sânt piedici în calea uriașului, când acesta ar cerca să-și facă dreptate.

Nu, razimul tronurilor, nu mai poate fi azi nici puterea armată. Nu poate fi nici vița, și nașterea garanță pentru el. Nu poate fi ceva fictiv. Ci razimul tronurilor și a oricărei puteri de stat azi — și mâne mai mult — va fi respectarea adevăratelor interese ale poporului. Ce se va pune în calea acestor interese se va spulbera cu o celeritate ce-i în proporție cu gradul de conștiință la care a ajuns poporul.

Tratatul nostru cu guvernul. Ziarele ungurești în repetite rânduri au publicat fel și fel de informații despre tratativele de împăcare ce se urmează cu guvernul. Ziarul nostru tot de atâtea ori a fost autorizat să constate că informațiile ziarelor ungurești sânt tendențioase.

Zilele trecute joile ungurești din nou au publicat o declarație ce ar fi făcut-o dl. Dr. Iuliu Maniu. Ziarul nostru dintru început a fost convins că declarațiile sânt apocrife și nu le-a înregistrat. Le-a înregistrat însă un alt ziar românesc.

Dl. Dr. Iuliu Maniu declară acum că n'a dat nici unul ziarist nici o declarație și, deci, declarațiile atribuite D-sale sânt pure invenții.

La timpul său cei chemați vor da seamă despre munca lor. Până atunci să nu ne pierdem răbdarea.

Consiliu de miniștri. Din Viena se anunță că membrii guvernului unguresc și președinții delegației și ai parlamentului s'au întrunit azi înainte de amiază la un consiliu în care s'au sfătuit asupra chestiilor ce se vor discuta înaintea delegațiilor.

Confederația republicilor latine. Cu prilejul revoluției din Portugalia, un ziar german revine o proorocie a contelui Bismarck, marele cancelar al imperiului german. Fostul îndrumător

al politicii germane și-a exprimat încă la 1891 convingerea că străduințele republicanilor francezi de a schimba statele latine în republici vor fi urmate mai întâi de Portugalia.

»Mai târziu, când nu numai Franța, ci și Portugalia și Spania vor fi republici, influența lor se va resimți și în Italia, mai ales dacă se vor adăuga la aceste influențe și greutăți financiare. Posibilitatea aceasta e, fără îndoială foarte îndepărtată, dar politica europeană trebuie să ție seamă și de această posibilitate.

Convenția turco-română și echilibrul balcanic. Oficiul francez »Revue diplomatique« din Constantinopol publică următorul articol asupra pretenției convenției turco-române:

»Virtuală sau efectivă, nu importă, chestia e că există. În lipsă de alte elemente, declarația miniștrilor afacerilor străine ai României și Turciei, face credință. Așa cum s'a încheiat, această convenție e de natură a consolida pacea, ori cât de amenințată ar părea ea de veleitățile războinice ale poporului bulgar.

Ea consolidează pacea pentru că dacă, la un moment dat, în caz de conflict, Bulgaria nu spera să întâmpine decât o armată pe cale de reorganizare, cum e actuala armată otomană, ea va avea acum la spatele ei armata română, compusă din trupe disciplinate, bine instruite și prevăzute cu un armament modern.

Redutabile prin număr și valoarea trupeilor ei, România e și mai de temut de Bulgaria din pricina situației geografice a acesteia. E greu să-ți imaginezi pe Bulgari porniți să cucerească Constantinopolul cu un astfel de vrăjmași la spatele lor, fără altă apărare împotriva lui decât cursul Dunării. Mobilizarea armatei române, amenințând forțele bulgare de a fi prinse între două focuri, va fi de ajuns să le taie pofta de orice ofensivă către sud.

Dimpotrivă, imperiul otoman, care părea într-o situație desavantajată față de Bulgaria, nu mai are de acum înainte nici o frică și poate continua opera de reforme pe care a întreprins-o fără a se sinchisi prea mult de amenințările bulgarești.

Față de armata bulgară, formată întâi după modelul armatei rusești și apoi comandată de ofițeri instruiți în Belgia, Italia și în Franța, Turcia avea serioase motive să se teamă, ea fiind una din cele mai solide din peninsula balcanică.

Deși după revoluția din 1908, Turcia a început să-și reorganizeze armata, totuși o mișină atât de îndelung uzată nu se poate reconstrui în vreme scurtă.

Bulgaria ar fi putut fi ispitită să profite de situație, împinsă fiind de opinia publică totdeauna prea grăbită. Nu i vorbă, regele Ferdinand nu și-ar fi aruncat cu dragă inimă țara într-o aventură, dar împrejurările puteau fi mai tari decât voința lui. Convenția turco-română va avea cel puțin darul de a-l ajuta să-și impună vederile sale pacifice.

Delegațiunile.

Au trecut doi ani de când așanumitul parlament al monarhiei nu s'a mai întrunit, doi ani plini de evenimente de mare importanță pentru interesele monarhiei. Evenimentele au trecut sporind strălucirea coroanei Habsburgilor și dând naștere unei serii întregi de reforme menite să garanteze trănicia imperiului, fortificându-l pentru orice conjuncturi internaționale ce ar putea să aducă sguduiri primejdioase din afară. Dar evenimentele au lăsat în urmă și un mare gol în tezaurul monarhiei, iar reformele se anunță cu un imens cortaj de noi necesități materiale, ceea ce însemnează o nouă și aproape insuportabilă povară pentru cele două state. O parte din povara aceasta e cuprinsă în cifrele bugetului pe 1910, partea cea mai mare însă o vom cunoaște numai din proiectul bugetar pe 1911, care va fi prezentat în sesiunea delegațională ce se va începe în pragul anului viitor.

Lucrările delegațiilor, considerând multele și anevoioasele probleme ce vor rezolvi, vor ține probabil trei până în patru săptămâni. Intre aceste probleme, la loc de frunte stau reformele militare, proiectul noii constituții a Bosniei și înainte de toate anexiunea. Fără îndoială că delegații celor două parlamente vor încuviința toate cererile și proiectele guvernului comun, nefiind ei decât niște figuri decorative în complexul formelor între cari se petrec desbaterile de-

— Apoi de ce am mai cheltuit eu vreme și parale de geaba? Nu putea să învețe deodată meșteșug, întrebă Ruxandra?

— Nu, mătușă. La meșteșug, pe lângă mână agere și învățate trebuie și minte pricepută. Când i ai luminat mai întâi mintea cu carte deajuns, alt-fel merge treaba: mai cu spor, mai cu socoteală, mai cu folos și mai cu ușurință...

Așa vorbea profesorul acela dela oraș și Ruxandra n'a leșit niciodată din cuvântul lui. A priceput ea că cartea și ajută, pentru orice, cu carte trebuie început.

Așa ajunse Alexe de îndemânatic, că din butucul cel mai nestrujuit din pădure, își făcea podoaabe de lucru: în casă, lustruite și săpate, ca o horbotă de frumoase și gingașe.

Până casa lor era cu bucăți lucrute de el, fel de fel. Veneau boierii din oraș cu trăsura, de i-le curpărau pe bani mulți, că nu era meșter ca el nici în oraș.

I-se duse vestea departe lui Alexe. Toți îl îndemneau să le lucreze, de nu mai dovedea. A trebuit să-și aleagă din flăcăii din sat, cel mai priceput și cu carte, să-i deprindă să lucreze încet-încet și împărțea cu el câștigul, frățeste... Unii din ei deprindeau lesne să lucreze bine lucruri trebuitoare și frumoase pentru casă: pat, piasă, dulap — să aibe omul la casa lui cu ce îmbrăca odăile. Și mai târziu, când nu era lucrul câmpului, aveau meșteșugul lor și nici un ceas nu era prăpădit. Ațiși băetani, după pilda lui Alexe, la isprăvitul școalei se duceau la oraș și învățau alte meșteșuguri. Văzură el că e adevărată vorba:

»Ca să ai ban în pungă, trebuie să ai meșteșug la mână.

Toți cari se duceau la oraș, aveau tragere de inimă să învețe și putere de muncă moștenită din strămoși vrednici. De aceea, mai toți învăgeau ușor greutățile învățatului și de multe ori îstreceau chiar pe târgoveți. Își alegeau fel de fel de bresle și când isprăveau, ei tot în satul lor se întorceau.

»La oraș prea mulți se grămădesc, ziceau ei: »prea își dau oamenii ghionturi să poată încăpea. »Apoi praful acela al străzilor, casele îngrămădite, ogrăzile mici — par'că te înădușă, toate.

»Ce viață plină de năduhuri!«
El nu puteau uita lărgimea vederii din satul lor, șoapta codrilor și murmurul dulce al păraior cu care crescuseră de mici.

Acolo erau bătrânii lor părinți ce-l ajutaseră să sboare; acolo casa în care văzuse întâi lumina... acolo atâtea și atâtea aduceri aminte... Cum le-ar fi lăsat el aceste toate?

Mai toți se întorceau dar în satul de unde se trăgeau, cu lădița lor de cărți. Fiecare cu un meșteșug deosebit și cu uneltele ce-l trebuiau.

Astfel satul se tot primenea cu același fil, dar luminați de raza binecuvântată a cărții și a înțelepciunii...

Dela o vreme omul găsea în satul lui mai toate cele trebuincioase. Nu avea nevoie pentru toată nimica să alerge pe la oraș, să-și piardă zile de lucru pe drumuri, că-l erau în sat nu numai plugari ci și meșteșugari de tot felul, cari făceau: vara plugărit și iarna meserie.

Dar din toți tot Alexe era cel mai iscusit și mai înțelept.

El se îmbogăți în scurtă vreme. El îi povățuia și îi îndrepta pe toți cari încotro să apuce.

Iar satul întreg era mândru că unul de al lor a ajuns așa om priceput de făcea lucrul cari erau plătiți cu... aur susător.

Puteau deci și ei prin învățătură și sârguință și minte, să ajungă în rând cu bogății dela oraș...

Incepură să-și dea seama atunci sătenii de trănicia și puterea lor. Se gândeau cu dor la timpul când acea mare și respirată putere va fi clopătită cu meșteșug cum clopea de măestrit Alexe stejarul cel înalt din pădure...

Se gândeau ei, cum încet încet toate au să se schimbe atunci: prin clopăirea omului, toate lucrurile din jurul lui — toate gândurile și faptele lui au să fie brăzdate de cugetarea lui liniștită și adâncă, de judecata lui dreaptă și de inima lui curățită de răutățile sălbătăciei...

Și cum va fi în satul lor, așa va fi și în altul, și în toate satele... și peste tot. Și se vor împlini vorbele sfinte ale blândului nostru Mântuitor:

Pe pământ pace,
Intre oameni, bună 'nvole.

Au văzut atunci oamenii, că ei singuri sânt stăpâni pe soarta și pe fericirea lor, prin... tot mai multă lumină și muncă.

»Aibina«

Maria Belu Palladi.

legaționale și cari forme dau numai simulacrul unor întocmiri constituționale, căci în fond sânt stăpânite în mod absolut de voința dinastiei atothotărâtoare.

Delegațiunea ungară.

Delegații camerei ungare au sosit la Viena ieri și s'au întrunit în palatul ministerului a lătre. Ieri a avut loc ședința de constituire, fiind de față și primul ministru Héderváry. Președinte a fost ales, fostul ministru de comerț Láng Lajos, vicepreședinte contele Zichy Ágost. În discursul său de deschidere președintele s'a abținut de la orice declarații politice. A anunțat demisia delegațiilor croați *Orahovac, Popovici și Muacvici*, ceace s'a luat la cunoștință.

La sfârșitul ședinței șeful delegațiilor opoziționiști justiții contele *Batthyány* a ținut să protesteze împotriva «alurelor parlamentare» ce pare ași asuma instituțiunea delegațiilor. Delegațiunile nu sânt corpuri legitime, dreptul legitimității au numai parlamentele. A mai propus apoi că monopolul bitumelor va încărcă noui poveri pe umerii populației ungare.

Răspunzând, contele *Héderváry*, a spus că *Batthyány* ar fi trebuit să și arate nedumeririle nu în ședința delegațiilor, ci deja în cameră cu prietenii delegațiilor. Ce privește alurele atribuțiile delegațiilor, primul ministru a declarat că instituțiunea delegațiilor și-a păstrat până în zilele noastre caracterul ei fixat în articolul de lege XII din 1868. Abordarea chestiunii monopolului de bitume a fost inoportună.

Delegațiunea a luat la cunoștință declarațiile contelui *Héderváry*.

Delegațiunea austriacă.

Tot ieri a avut loc și ședința de constituire a delegațiilor austriace. Președinte a fost ales polonezul *Olombinski*, rectorul universității din *Lemberg*. Partidele slave și germane au hotărât adesea, încă în 1907, că la scaunul președințial au să se perindeze an de an alternativ președinții slav și german. Azi aceste a fost rândul polonezilor.

Vicepreședinte a fost ales *Drul Bahrenreuther*.

Cartea roșie.

Contele *Aehrenthal*, ministrul de externe, a tipărit o *carte roșie*, care conține tot schimbul de note diplomatice ce a avut loc cu prilejul anexiunii, în scopul aplanării divergențelor diplomatice, între Turcia, Serbia și imperiul austro-ungar. În mare parte ele constituie documente cunoscute publicului din istoria recentă a anexiunii.

Bugetul comun.

Bugetul cheltuielilor comune se referă mai mare parte la cheltuielile necesitate de armată și înzestrarea ei.

Bugetul armatei. Creditul ce se cere pe seama armatei e de 344.935.015 coroane, dintre cari 8.364.350 coroane pentru Bosnia. Cheltuielile au crescut față de anul trecut cu 12.042.872 coroane.

În afară de aceste sume, se mai cere aprobarea unui credit de 180.000.000 coroane, pentru plata cheltuielilor ce s'au făcut în toamna anului 1908 și începutul lui 1909, cu prilejul anexării Bosniei și conflictul cu Serbia.

În urmă se mai cere un credit de 8.000.000 cor. pentru artilerie.

Se cer în anul acesta aproape 13 milioane mai mult, pentru a se putea îmbunătăți soarta materială a soldaților și a le putea da mâncare mai bună. În rândul întâi se va urca solda și anume:

soldații de rând vor primi pe zi cu 4 bani mai mult, adică 16 bani; fruntașii cu 4 bani mai mult, adică 24 bani; caporalii cu 6 bani mai mult, adică 36 bani și plutonierii cu 8 bani mai mult, adică 48 bani.

Deasemenea se vor introduce îmbunătățiri în serviciul sanitar, acordându-se bolnavilor un adaos de soldă pe vremea bolii.

Bugetul marinei se urcă la 60.912.410 cor. cheltuieli ordinare și 5.844.800 cor. cheltuieli extraordinare. Se mai cere acordarea unui credit extraordinar pe 54.000.000 cor. pentru construcții de vase de război și întărițiuri.

Bugetul ministerului de externe se urcă la 14.641.052 cor. cheltuieli ordinare și 544.869 cheltuieli extraordinare.

Ministerul de externe mai cere acordarea unui credit extraordinar de 853.115 cor., pentru acoperirea unor cheltuieli pricinuite de conferința internațională de marină și cumpărarea unui iact pe seama ambasadei din Constantinopol.

Din sumele aceste 5.245.087 cor. sânt reclamate de serviciul diplomatic, 6.562.224 cor. de serviciul consular și 1.500.000 se cer pentru fondul de dispoziție, a cărui menire e acoperirea cheltuielilor cu «informarea străinătății» și cu misiuni politice secrete.

Bugetul ministerului comun de finanțe se urcă la 4.756.779 coroane.

Bugetul Bosniei se urcă la 69.271.604 cor. cheltuieli ordinare și 5.026.108 cor. cheltuieli extraordinare.

Bilanțul general. Dela delegații se cere deci, pentru acoperirea cheltuielilor comune, acordarea unui credit total de 748.785.752 cor. și anume:

Pentru armata comună	532.935.015 cor.
Marină	120.757.210 »
Ministerul de externe	16.039.036 <
Ministerul de finanțe	4.756.779 »
Bosnia	74.297.712 <
Total	748.785.752 <

Dintre cari vreo 280 milioane e cota Ungariei.

Pretențiunile ungurești.

Delegațiunile de acum doi ani, au fost însărcinate pe ministrul de război să se îngrijească de o răspândire mai intensă a limbii ungurești în armată și să solicite o soluție în sensul aspirațiilor ungurești a chestiunilor de însemne, instrucție a regimentelor și a titlului său oficial. Ministrul — după cum se anunță va da următoarele răspunsuri în una din ședințele delegațiilor ungare actuale:

1. Ce privește cunoștința de limbă a ofițerilor de stat major, dela ultimele delegațiuni încoace, situația nu s'a schimbat.

2. Ce privește limba de instrucție a regimentelor, limba ungurească se întrebunțează numai la regimentul 37, la batalionul de vânători 6, la trupele artileriei de cetate și la regimentele de husari, — *ca și până aici.*

3. Ce privește chestiunea titlului oficial al ministrului de război și chestiunea însemnelor și drapelelor, — tratativele puse în curgere n'au dat încă nici un rezultat.

Mesajul de tron.

Viena, 13 Octombrie. Azi la orele 11 a avut loc, în *Hofburg*, deschiderea delegațiilor prin *M. Sa*. Intrarea *Maj. Sa* în sala de marmură a fost salutată cu urale călduroase.

Președintele delegației, *Láng Lajos*, l'a salutată pe monarh, exprimându și convingerea că delegații nu vor întârzia să aprobe toate investițiile noul ce le reclamă armata comună.

Apoi *Majestatea Sa* și a citit mesajul de deschidere.

Maj. Sa își exprimă mulțumirea pentru primirea omagială. Vorbește apoi despre anexarea Bosniei și Herțegovinei, constatând cu bucurie că această anexare s'a rezolvit pe cale pașnică. *Constată* apoi că alianța cu imperiul german și Regatul Italiei a devenit, dacă e cu puțință, și mai necesară și mai sinceră. Deasemenea sânt mulțumitoare raporturile cu celelalte state, mai ales cu imperiul turcesc.

Anunță apoi noule investiții militare și stăruie asupra necesității de a se aproba creditele cerute, ca prin asta să se asigure și mai mult interesele monarhiei și pacea. Își exprimă apoi nădejdea că noul parlament al Bosniei va munci în congrăsură cu guvernele țării și încheie:

Recomandând proiectele prezentate zelului d-voastră patriotic și chibzuiei d-voastre probate, vă salut din toată inima!

Mesajul de tron a fost ascultat în tăcere. După mesaj *Maj. Sa* s'a întreținut cu membrii delegației.

Expozeul contelui Aehrenthal.

Din Viena ni-se telegrafiază: Azi după amiază, contele *Aehrenthal*, ministrul de externe a făcut în ședința comisiei ungare a afacerilor externe, un bogat expozeu al relațiilor diplomatice ale monarhiei, înșirind toate evenimentele diplomatice câte s'au pândat în cursul celor doi ani din urmă. Vorbind despre anexiune, a spus că monarhia a obținut anexând țărișoarele ocupate unul din cele mai rari succese diplomatice, care a probat totodată Europei fărâșia și trăinicia alianței întreprinse. Monarhia austro-ungară menține cele mai excelente relații cu toate statele europene, dovadă că politica ce urmează e în interesul adevăratei păci a Europei. Față cu evenimentele mai recente și mai ales față cu evenimentele din peninsula pireneică monarhia observă, în armonie cu celelalte puteri, o atitudine expectativă.

Ce privește noule formațiuni din peninsula balcanică, ministrul de externe a spus că din opera pacificării partea de frunte îi revine tactului și înțelepciunii monarhiei noastre, care a condus și supravegheat dificilele acțiuni diplomatice ale monarhiei în Balcani. Relațiile excelente cu statul român formează una din cele mai excelente garanții pentru politica păcii în Balcani. Intre monarhie și imperiul turcesc — a spus contele *Aehrenthal* — s'au restabilit bunele raporturi, din cari numai bine poate să răsară pentru viitorul Turciei.

Maghiarizarea Bihorului.

Dragostea stăpânitorilor noștri se arată la răstimpuri scurte, drept mărturie a părinteștei îngrijiri ce ne poartă. După ordinațiunea de astăvară a ministrului de interne despre maghiarizarea numirilor de localități din comitatul Aradului, acum se publică un nou ucaz, prin care se întărește maghiarizarea Bihorului. Opera de distrugere a caracterului nostru național urmează înainte!

Șase sute de comune din Bihor sânt silită în mod samavolnic să se lapede de

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covoare de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

numirile neaoșe de până aci și să primească alte nume, străine de sufletul și firea lor, numiri cu răsunet turanic, cari nu au nimic de a face cu trecutul lor de mai înainte și cari învederează de departe jinta ce se urmărește de administrația actuală.

Și prin nimic nu se dovedește nevoia acestei schimbări, căci locuitorii n'au cerut-o și nici n'ar avea cuvânt să o ceară, căci nu va putea aduce nici o îmbunătățire a traiului lor ticălos. Prin maghiarizarea aceasta neașteptată a comunelor, guvernul tinde să întrăineze pe bieții țărani de limba și legea lor, să-i apropie cu un pas mai mult de idealul visat de stăpânii noștri. Ungaria unitară cu caracterul ungu-resc.

Căci iată ce zice ucazul: — »...această ordinațiune va schimba în scurtă vreme caracterul acestui ținut și în locul numirilor cu accent străin a comunelor valahe vor fi introduse numiri ungurești cu caracterul sonor al națiunii.

Nu ne îndoim despre adevărul celor de mai sus. Comunelor românești li se va lua numirea de până aici, iar în schimb vor primi altele, stilcitate și fără nici un ecou în sufletul țăranilor noștri bihoreni. Distribuția caracterului românesc extern se va face în scurtă vreme, dar va trece mult timp la mijloc până se va putea impune noua nomenclatură, căci cu toată înlăturarea volnică a numirilor de azi, amintirea lor va trăi vie în sufletul Românilor și se va moșteni din tată în fiu, până într'a șaptea spită și poate până atunci se va fi schimbat crugul vremii și vor urma pentru Bihor și zile cu soare.

Și e și lucru firesc ca nouile numiri să nu prindă în masele poporului, căci el nu se va împrieteni nici odată cu noua lege care-i schimbă satul Budureasa în *Bodoraszó* ori Drăgăneștii în *Drăgánfalva*, Dumbrăvița în *Dombro*, ci cel mult vechile numiri vor fi luate de pe inscripțiile dela hotare și pecețile oficiale și înlocuite cu numirile noi. Țăranii noștri din cercul Beiușului când vor bătați drumurile satelor vecine, nu vor zice că merg la *Gyeplypataka* ori *Szenes*, când vor întâlni un firtat în cale, ci îi vor spune, »la Prisacă« și »Cărbunari«.

În schimb însă nouile numiri vor produce iarăș zăpăceli între bieții țărani cari și până aici erau destul de necăjiți cu grija traiului ce abea și-l țineau de pe o zi pe alta. Se vor pricinui și pagube destul de însemnate, cărora nu le va putea ținea cum-până noua lege cu numirile ei »sonore și de caracter unguresc«. Vor trezi însă și ura celor loviți de soartă și vor încărca și mai mult păharul suferințelor.

Noua ordinațiune e mai mult de cât o sfidare a nevoilor acestui comitat împilat, despre durerile căruia s'a vorbit în atâtea rânduri, dar fără ca plângerile să fi găsit răsunet la cineva, felul acesta de maghiarizare e o crimă a cărei răsplată nu va întârzia, atunci când poporul de robi nu va

mai putea răbda multele greutăți pe cari nimeni nu se gândește să i le ușureze.

Nu ordinațiuni de felul acestora ar trebui aici, ci școli și medici; școli de legea și limba poporului și medici ca să-l păzească de bolile epidemice cari an de an seceră sute de victime, sub protecția administrației actuale, care n'a nișcat nici degetul pentru înlăturarea primejdiei.

Cei vre-o douăsutetrecizeci de mii de Români din Bihor vor găsi și de aci înainte mijlocul de a-ș păstra firea românească, cu toate opintirile de înstrăinare ale guvernului, care prin daruri perfide a încercat să se vâre în sufletul lor. În atâtea rânduri ne-au dat dovezi despre trăinicia lor, cu tot greul nevoii ce duc, și desigur se vor arăta și de aci înainte vrednici de vechii lor înaintași.

Scrisori din București.

Moartea unui sprâjnit al luptei noastre. — Legate pentru societățile noastre. — Greva chelnerilor. — Vlaicu la manevre. — Dela Teatrul Național. — Agitația profesorilor.

București, 28 Septembrie v.

Zilele acestea a încetat din viață fericitul întru pomenire Procopie Casotti, unul dintre acei oameni cari muncesc o viață întreagă, fără a face mult zgomot în jurul lor, cari au un singur ideal: Acela de a fi folositori societății. Avera lui, vre o trei milioane de lei, a lăsat-o prin testament Eforiei spitalelor civile, cu condițiunea ca aceasta să construiască un spital pentru pelagrosi și sifilitici pe moșia sa Casota, din județul Buzău. Acest spital va costa două sute mii de lei. Tot pentru locuitorii de pe această moșie Casotti a dispus să se ridice o școală primară, în care să încapă cel puțin o sută de copii.

Cum am anunțat și ieri, nu numai la suferințele de aici s'a gândit acest suflet nobil, ci și la năzuințele spre lumină și libertate a Românilor dintre Tisa și Carpați. Astfel el a dispus ca din averea primită, Eforia să dea zece mii de lei Societății pentru fondul de teatru românesc din Ungaria, zece mii de lei societății »România Jună« din Viena și zece mii de lei Catedralei ortodoxe din Sibiu. Vestea aceasta va produce, cred, bucurie în cercurile noastre culturale. Căci poate nicăiri ca la noi, ajutorul material, ori de unde ar veni, nu este mai mult așteptat.

Tot prin testament, acest suflet nobil a dispus ca toate datorile țăranilor de pe moșia sa să fie lertate. În mormântăria să l-se facă cât se poate de simplă, fără obișnuitele ceremonii cari turbură trista solemnitate a înmormântării.

Faptul că holera este atât de aproape de hotarele țării, a făcut ca direcția serviciului sanitar să ia toate măsurile pentru prevenirea acestui flagel. În primul rând în orașele din Moldova, unde populația ovrelască trăiește într'o murdărie de nedescris, care în orice timp poate da naștere la boale molipsitoare, autoritățile au luat măsuri pentru păstrarea regulilor de igienă.

Astfel chelnerilor li-s'a impus a purta bluze și șorturi albe și a păstra cea mai mare curățenie. Aceste măsuri au produs o mare nemulțumire printre chelneri. Cel din Iași s'au pus în grevă, susținând că măsurile luate sânt prea aspre. Greva durează de câteva zile. Cum însă organizația lucrătorilor este așa de slabă, publicul nu prea simte multe neplăceri. Aceasta este a doua grevă a chelnerilor. Prima a fost declarată astă toamnă, când chelnerii au ținut un congres la Ploiești, oferind

un spectacol din cele mai interesante. Chelnerii din Iași au trimis la București o delegație, care s'a prezentat diui Cantacuzino, directorul serviciului sanitar, cerând revocarea măsurilor prea aspre. Delegația a primit răspunsul că cererea li va fi satisfăcută de îndată ce pericolul holerei nu va mai fi atât de amenințător.

La manevrele grele, cari au loc acum în jurul Slatinei, a fost invitat și primul aviator român, Aurel Vlaicu, spre a face câteva recunoașteri cu aeroplanul său. Știrile sosite de pe câmpul de manevre sânt cât se poate de îmbucurătoare. Succesul lui Vlaicu cu această ocazie a fost desăvârșit, stârnind un entuziasm de nedescris în rândurile ofițerilor.

Iată câteva amănunte noi. Luni după amiază în- geniosul inventator a făcut în jurul Slatinei două zboruri de recunoaștere, parcurgând o distanță de peste 45 de kilometri. Pornind dela cartierul statului major, el a trecut peste orașul Slatina, la o înălțime de 350 de metri. În drumul lui, de asupra dealului Grădișteș, Vlaicu s'a întâlnit cu căpitanii Fotache Ionescu și Mihalcea, cari se aflau în nacela balonului captiv. Aceștia au salutat cu multă însuflețire pe îndrăznețul aviator, care se îndreptă spre Platra, unde se afla A. S. R. Principele Ferdinand, generalul Crăiniceanu și Intregul stat major. Aici ateriză în condițiuni excelente, fiind obiectul celor mai călduroase ovațiuni. După cum se știe, dl general Crăiniceanu a cerut pentru aviatorul nostru suma de 51 de mii de lei, care sumă l-a și fost votată de consiliul de mi-niștri.

Atașajii militari străini au fost unanim în a recunoaște superioritatea invenției lui Vlaicu față de aeroplanele existente până acuma. Aeroplanul lui Vlaicu va fi cumpărat pentru armata română. Se afirmă că atașatul militar al Germaniei s'ar fi exprimat în termeni elogioși despre acest aparat. Unii mai optimiști susțin chiar, că el ar fi introdus și în armata germană. Firește, ar fi un succes al științei românești, ar fi o mare mândrie pentru noi, când această știre s'ar adevări. Deocamdată ne mărginim numai ca s'o înregistram.

La Teatrul Național din București s'a jucat a-seară pentru prima oră piesa lui Henry Bataille, *Modelul*.

Pictorul Bernier a ajuns celebru mai mult în urma norocului decât prin valoarea talentului lui. De îndată ce se vede deasupra tuturor mizeriilor, el începe să se plictisească de femeia sa, care îi servise ca model, care împărtășise cu el atâtea clipe de durere, fără a murmura vre odată, fără a-și arăta nemulțumirea.

Pictorul se îndrăgostește de prințesa de Chabran, uitându-și de tovarăsa lui din zilele de suferință. Soția lui afă. Între ea și prințesă începe lupta pentru câștigarea iubirii lui Bernier. E jo luptă disperată, inegală, ce se dă între femeia simplă, care n'are altă armă decât sârmanul ei suflet și între femeia rafinată, care cunoaște așa de bine slăbiciunile omenești și care, firește, învinge. Femeia simplă încearcă să se sinucidă. Nu reușește. E transportată la spital. Aici are o întrevedere cu soțul înșelător, pe care-l iartă, căci nu-i el vinovat, ci dragostea care naște și moare, indiferent de voința indivizilor.

Deși simplă, piesa însă, după părerile tuturor criticilor n'a avut succesul la care ne-am fi așteptat. Interpretarea dife itelor scene, în cari se cere atâtea rafinerie a fost poate prea grea pentru artiștii acestui teatru.

Pe lângă școlile statului, în diferitele orașe ale țării mai funcționează o mulțime de școli particulare, fie ale diferitelor comunități religioase, fie ale unor asociații, cari urmăresc în primul rând câștigul. Astfel avem licee particulare în toate orașele din țară, avem așa numitele »pensioane« de fete, unde — până mai de curând —

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată în-
crederea fabricanților de
mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie
bogata noastră colecție. La înțelegere
aparte expedăm franco în orice parte
a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

se făcea educația bletelor copile, schimonosindu-le sufletul și felul de a fi, infiltrându-le ideea că adevărata cultură constă în cunoașterea limbii franceze, că ori-ce alte cunoștințe sunt de prisos, dacă o femeie nu cunoaște această limbă. În liniștea numai din dorul de câștig, multe din aceste pensioane își recrutau profesorii cum da Dumnezeu, plătindu-i într'un chip mizerabil, iar aceștia la rândul lor numai la o muncă serioasă nu puteau să se gândească.

A venit însă curentul nou, care a dat lovitură de grație acestor institute de speculă. Ele au trebuit să își angajeze profesori calificați, pe cari să i plătească în raport cu munca, pe care ei o depun. Cu toate acestea vechiul obicei n'a putut fi stărpit. Astfel la pensioanele din Oalați, precum și dela școlile comunităților religioase au hotărât să nu mai țină cursuri până când nu vor fi retribuiți după cum cere prestigiul unui profesor. Dela întâi Octombrie ei vor înceta cursurile și proprietarii de școli vor fi nevoiți sau să se mulțumească cu un câștig mai mic, sau să și închidă aceste școli, de cari de altfel nici nu e nevoie, câtă vreme, statul își are școlile lui.

Correspondent.

Evenimentele din Portugalia.

Parcă nici nu s'a întâmplat nimic în Portugalia, atât de liniștit se dăpână din nou viața publică. Republica e recunoscută chiar și de ziarele monarchiste cari au început să repara și numai împotrivirea călugărilor jezuiți mai turbură, pe alocuri, armonia alcătuirilor nouă.

Turburări mai grave n'au mai avut loc nicăieri.

Cum a fugit Manuel?

Peripețiile fugii fostului Rege al Portugaliei nu sânt încă bine cunoscute. Știrile cari circulă sânt contradictorii. Ziarul parisiian »Le Temps« are următorul raport:

»Pe la miezul nopții, regele se pomeni cu mai mulți consillieri ai săi, cari, pe cât se spune, erau cuprinși de panică. Multe personajii din anturajul regelui fugiseră; unele însă au rămas cu dânsul.

În timpul crizei, Manuel a dat dovadă de un mare curaj. Nu și-a pierdut sângele rece nici o clipă. Fostul suveran, voia cu orice preț să rămâie în palat, chiar atunci când începură să curgă ghiulele, spunând că fuga l'ar pune într'o situație și mai rea.

În cele din urmă, cedă poveștelor prietenilor săi, și părăsi palatul într'un automobil. Părea foarte vesel; avea zîmbetul pe buze și fuma o țigară.

Merg ori unde veți voi, spuse el prietenilor săi, chiar acolo unde e lupta mai crâncenă; dar prefer să nu părăsesc Lisabona.

Dar n'avea ce face altceva, căci avea dreptul să se teamă că viața îi e în primejdie. Fuga era necesară. Când Manuel părăsi palatul, găsi un adăpost în vecinătatea palatului Necessidades.

Puțin după aceea, folosindu-se de faptul că regiunea bombardată de escadra răzvrătită nu mai era ocupată de patrulile revoluționare, părăsi în grabă Lisabona, îndreptându-se spre Cintra, unde se afla mama sa.

La marginea acestei localități, unul din aghiotanții regelui se coborî din automobil și se duse la regina Amalia ca s'o pue în curent cu evenimentele și s'o înșălățeze că fiul ei e sănătos și îi dă întâlnire la mănăstirea regală Mafra, unde Manuel plecă de adreptul. Era între cinci și șapte dimineața.

În vremea asta, ducele de Oporto, care o clipă se încercase să organizeze o împotrivire punân-

du-se în fruntea bateriilor artileriei de munte, se imbarcă pe iacul regal »Amelia« și ținut în curent cu intențiile celorlalți, se opri la Bricelra, o mică plajă situată la zece kilometri de Mafra. Regina Maria Pia, care locuia într'un alt castel în mijlocul satului Cintra, n'a fost vestită decât mai târziu; ea ajunse pe Manuel și pe Amalia la Mafra abia după o oră.

La orele zece dimineața, iacul »Amelia« făcu manevrele necesare pentru a primi pe fugari.

Suveranii proscrisi fură vestiți pe la amiază de prezența lui. Mâncară la mănăstire, unde întotdeauna erau gata pentru rege apartamente somptuoase, apoi isprăviră de făcut bagajele. Așteptară până pe la ora 2 jumătate vești despre întorsătura pe care o vor lua evenimentele.

În vremea asta, un aghiotant al regelui se duse la școala specială de infanterie, vecină cu mănăstirea, și ceruse comandantului, bine înțeles fără să-i dea amănunte asupra mișcării revoluționare al cărei ecou nu ajunsese încă la Mafra, o escortă pentru suverani.

Pe la orele 2 și jumătate, siguranța izbândeii revoluționarilor își avu ecoul la Mafra. Atunci cortegiul porni spre Ericeira, străbătând pădurea regală din Tafrada, loc favorit de vânatoare al defunctului don Carlos.

Ajunseră la Ericeira la orele trei. Cei douăzeci de călăreți ai școlii militare, cari făceau escorta, plecară.

Regele, cele două regine, însoțite de două doamne de onoare și de doi funcționari ai Curții trecură prin mijlocul unei populații de pescari, cari nu știau nimic despre evenimentele petrecute luară loc în niște bărci și intrară în radă, unde staționa »Amelia«, care îndată ancoră. Erau aproape orele patru.

În vremea asta, revoluționarii căutau pe rege prin Lisabona, încredințați că n'a părăsit orașul și că s'a refugiat sau în vre-o legațiune străină sau pe vre un vas de război.

Convîngerea asta a lor era așa de mare că volură să se urce pe bordul vaporului brazilian »San Paulo« pentru a găsi acolo pe rege, dar comandantul nu le permise intrarea pe vas. Refuzul acesta îl confirmă în ideea lor.

Fuga fusese așa de discret organizată și așa de repede pusă la cale că membrii guvernului provizor nu ațiară decât târziu de tot adevărul.

Pe când Teofil Braga telegrafia ambasadelor portugheze că s'au luat toate măsurile pentru viața și siguranța regelui și familiei regale, iacutul »Amelia« era în largul mării, departe de locul tragediei.

Pentru satele noastre.

— Probleme economice și culturale în legătură cu Asociația. —

Progresul cultural e condiționat în măsură hotărâtoare de o mulțămitoare stare economică. Aceasta justifică deosebita atențiune, ce se dă în timpul din urmă în cadrul »Asociațiunii«, educației economice a poporului nostru. Angajarea conferențiarului agronomic vrea să răspundă unei nevoi arzătoare, să fie brăzdașul cuminte într'un câmp înțelenit. Băncile vor fi ele în oarecare măsură un ajutor, însoțirile de orice fel de bună seamă sânt un puternic sprijin, care tot mai mult trebuie căutat și înfirișat, negoțul și meșteșugul — nu-i vorbă — sânt puterea, ce încheagă păturile unui neam, dar totuși adevărata condiție a stării noastre economice e plugăria, un neam de plugari fiind noi. Și aici pentru premenirea norocoasă a stărilor neprielnice se cere multă bătaie de cap, căci ne lipsește mult priceperea, dar mai cu seamă ne lipsește pământul. Și aici se ajută mai greu.

Însoțirile și băncile cu mai bun rezultat, ar putea veni într'ajutorul lipsei, cumpărând și par-

țelând fără o râvnă de un prea mic câștig. Cum însă nu e prea de unde cumpăra, și cum cu neînsemnate excepții, băncile nu-și prea înțeleg rostul în așa direcție, bucata de pământ a țaranului nu sporește. Și vai, cât e de mică aceasta bucată, de care nu prea țin seamă îndrumătorii economiei țaranului. Câți s'au ocupat cu gândul întocmirii unei gospodării mai raționale au uitat că mulțimea țaranilor nu lucrează decât pământ sub 6 jugăre; iar aici e zadarnică împărțirea în 5 câmpuri, ca și diferitele sisteme de cultură, căci în vreme ce i-s'ar spori nutrețul, cucuruzul de pe 1 (un) jugăr nu ajunge casei cu 6 copii. Și în această stare pătrund anevoie și mașinăriile nouă, a căror întrebuințare se zice, aduce bogăție. Și aici ca la orice fel de cultură se cere o tradiție, care ne lipsește, când de-adreptul vrem să introducem rezultatele cele mai nouă, sistemele probate aiurea, decât la noi. Uneori, noi, cari lucrăm după carte — dacă mai ales puțin ne importă ce producem — ajungem la rezultat mai mulțămitor, pe care îl constată țaranul, dar el rămâne neputincios, inaccesibil.

Pe îndrumătorul practic al unei gospodării mici, potrivit referințelor noastre, îl căutăm noi în conferențiarul agronomic al Asociațiunii, și nu atât pe specialistul cu multe și largi teorii. Pentru o mai rațională lucrare a pământului să la de bază cel mult cele 5 jugăre, și nu să începă dela 20 jug. căci aceasta, mai cu seamă pela noi, se cheamă țaran bogat, de cari avem puțin. Iar proprietarii mari sânt, mi se pare, de regulă conferențiar agronomici pentru sine.

Nu e însă mai puțin adevărat, că îndreptarea neprielnicilor stări economice e în strânsă legătură cu progresul cultural, mai deaproape zis, cu lățirea științei de carte, în păturile largi ale poporului.

Cercând să ne dăm seama asupra pătrunderii științei de carte în popor, amărăciunea ne umple sufletele, când ne gândim la zăpăceala nemai pomenită, ce se va împământeni pe urma bilinquismului în școala populară. Nu peste mult timp, după 6 ani de școală, nu va mai ști nici măcar scrie și citi, nici românește nici unguerește, și prin urmare în loc să mergem înainte vom ajunge mult mai rău, ca pe vremuri. Din calea acestei primejdii, ce ne paște avem datoria a chibzui modul de scăpare.

Dacă nu avem tăria sufletească să privim în față amenințarea, ce ne vine prin școlile populare, și să luăm o hotărâre, fie și îndrăznească, dar dictată de împrejurări, apoi trebuie să luăm această școală așa cum ni-se înfățișează, să o susținem, dar în același vreme să creăm, ceea ce ar fi trebuit de mult înfăptuit școala de adulți astfel organizată, ce să răspundă nevoilor de acum. Nici nu poate fi vorba de cultură sistematică până ce nu ai școală sistematică. Și la noi lipsește școala. Cea populară a făcut și va mai face ce poate, dar filii poporului sânt și-acum fără orice îndrumare tocmai în vrâsta cea mai primejdioasă, când adecă sânt mai primitivi atât pentru influența bună cât și pentru apucăturile rele. Și până va dăinui această stare, să mi-se lerte, dar nici școala vieții — să o numim așa — în care Asociațiunea face pe dascălul nu prea va prinde. Și nu va prinde pentru-că oricât de bună sămânța aruncată găsești pururea pământul nelucrat.

Se impune deci organizarea școlii de adulți, așa cum se găsește și la alte neamuri, cari pun preț pe cultură; așa ca să fie continuarea școlii de toate zilele și pregătitoare pentru școala vieții, care începe cu vrâsta bărbăției. O astfel de școală deci cerem noi, care să dea cuvenita educație tineretului dela vrâsta de 12 ani până la căsătorie. Fără de aceasta toată bruma de cunoștințe câștigate în cei 6 ani, se pierde cu totul până ce băiatul ajunge bărbat, care să asculte cu folos, prelegeri populare, »conferințe economice«. etc. Pentru-că acestea să fie ascultate cu un folos se cere o minte și fire disciplinată, altfel în veci nu vom scăpa de neajunsul, că ascultătorii nu se aleg cu nimic, ori aproape cu nimic din o pre-

Pentru cumpărare

pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

suc. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

legere ori conferență, cu toate că predarea a fost potrivită, conferențiarul a fost urmărit cu interes, limbă înțeleasă de popor, teme interesante și toți mulțămii!» cum se scrie și despre cea dela Dej.

Asociațiunea s'a ocupat și cu școala de adulți, lumea s'a preocupat mult de această numire mai anul trecut, dar s'a redus, din păcate, totdeauna la învățarea cititului și scrisului, lucru foarte anevoios pentru cei trecuți odată peste vârstă, pe când cea ce ar trebui să fie o școală de adulți a rămas pe dinafară îngrijirei părințești și a Asociațiunii și a altor ispițiți de această preocupare.

O modestă părere ar fi, ca Asociațiunea, pentru completarea și sistematizarea muncii sale culturale, să la fără zăbavă în mână chestiunea școlii de adulți, și fie numai în cadrul său ori împreună cu autoritățile bisericești să dea o nimerită rezolvire instituției menite a suplini atât lipsurile tot mai mari a școlii populare cât și a stărni în popor adevărata dragoste de carte, condiția de căpetenie a isbânzilor culturale. Știința bărbatilor noștri de școală, însoțită de experiența celor ce muncesc în mijlocul poporului, de bună seamă vor înflori cu bun temei această școală, în care, acea »Carte de citire a poporului« s'au »Enciclopedia populară« cum i-se mai zice, pentru care se mai stăruie și acum, s'ar putea folosi ca manual. Și tot aici în școala de adulți s'ar găsi rostul și »activitatea extra-școlară a învățătorului« — se zicem — alături de preot. Aici ar putea munci mult și bine și învățătorul fără temerea că »nu rămâne libertatea deplină« ori că activitatea aceasta ar fi »primejdioasă existenței școlii românești« după cum se accentuază în discuția pornită în jurul »activității extra-școlare a învățătorului«, discuție pornită par'că cu patima candamnelului interes personal, care ar trebui să și sfârșească odată rolul și la noi când e vorba de cauze obștești.

Din munca tot mai înțepită pentru procopsirea acestui neam se cuvine să ne luăm partea toți slujitorii lui.

Preot P. M.

Din străinătate.

O vorbire a ministrului Briand. Comitetul republican pentru promovarea negoțului și meșteșugurilor la francezi a dat ieri un banchet la care pe lângă alte somități a luat parte și ministrul președinte Briand. În decursul acestui banchet ministrul a ținut o vorbire în care s'a ocupat de programul guvernului, spunând că politica guvernului se rezimă pe principii adevărat republicane. Și pentru aceasta — a zis ministrul — nu mă voi lăsa atras spre cei din dreapta, iar atunci când mă vor părăsi toți aderenții, voi abziice de mandat. Nu am zis nici odată republicanilor să depună armele și să încete lupta, că a vreme adversarii lor se folosesc de ele. Înțeleg cu mult mai bine nevoia războaielor dintre principii, decât să doresc încetarea lor. Toate fazele activității mele politice tindeau la apărarea drepturilor statului față de biserică și asigur parlamentul și țara că guvernul va ține nestrămutat la acest punct de vedere. Stăm în fața unor evenimente noi a reformei electorale, a pragmaticei funcționarilor, a descentralizării legislațiunii și a reformei de contribuție pe baze de drept și egalitate care toate așteaptă rezolvirea. Muncitorimel trebuie să-i dăm prin acestea posibilitatea să se debaraseze de agitațiile primejdioase și neliniștitoare care în fiecare clipă umplu țara de îngrijorare și cari silesc guvernul. În interesul autorității lui, să lăse măsuri regretabile la care se decide numai din motive de cea mai subtilă conștiințiozitate.

Vorbirea ministrului a făcut impresie favorabilă între asistenți și a servit și pentru motivarea măsurilor de represalii pe cari guvernul Franței e hotărât să le lăse, contra actualei greve ce bântuie în țară.

Stolypin — cancelar rus. Ziarului »Tägliche Rundschau« l-se anunță din Petersburg, că în zilele acestea Stolypin va fi numit cancelar imperial. Dela Gorciacov, Rusia n'a mai avut cancelar imperial.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 13 Octomvre n. 1910.

— Tânăr român distins. În ziarul »La Mense« din L'ège (Belgia) citim că tânărul Andrei Barciuanu a trecut primul examen la școala comercială de acolo cu distincție. Tânărul Barciuanu e fiul regretatului profesor Dr. D. P. Barciuanu din Sibiu și ne bucurăm că ne face cinste în strălățate. Ii trimitem sincerele noastre felicitări.

— Aviz corurilor românești și iubitorilor de muzică. A apărut și se afia de vânzare la »Librăria Tribunei« *Dor și iubire*, colecție de cântări pentru cor de Constantin Savu. Colecția este lucrată în temnița Seghediniului, unde autorul a petrecut 6 luni, și conține motto, doine și cântări populare de o frumsețe rară.

Un critic muzical român cunoscut se exprimă despre compozițiile dlui Savu în modul următor: »Compozițiile dlui C. Savu au mult farmec. Mai ales am descoperit în ele adevărate accente românești, ce seamănă mult cu doinele italiene. Se vede afinitatea geniului latin în ele. Originalitatea dlui Savu în aceste compoziții e bine pronunțată, etc. Preț 2 cor. 50 fil. (Lei 280) plus porto poștal.

— Vești bune din împrejurimea Marghitel. Ni-se scrie: În »Gazeta de Duminecă« din 11 Septemvre Nrul 35 ce apare în Șimleu am citit că Românii de pe Luncă în partea dinspre Sălaj a B. horului, se mișcă și că ghața groasă de nenăsare ce acoperea acel ținut a început a se topi. Odată cu inaugurarea băncii »Luncana« a început a se trezi și dorul de asociere culturală, chiar pentru aceea s'au intrunit la o conferință în Marghita, unde s'a și hotărât înființarea despărțământului Marghita al »Astrele«, alegându-se președinte dl Dr. Dionisie Stoica, directorul executiv al băncii »Luncana«, și astfel au intrat și ei în șirul acelor ținuturi românești, cari se bucură de binefacerile culturi și ale unei vieți sociale românești. Meritul rededeptării românilor de pe Luncă e al dlui director executiv, Dr. Dionisie Stoica, care de 1/2 an de când se afia în orașelul Marghita, a făcut tot posibilul ca să trezească în acel popor simțul cătră ce e bun și nobil. De nu se înființa în Marghita banca »Luncana« și nu era în mijlocul acelu popor dl Dr. Stoica, sânt convins că ghața groasă de pe Luncă nu se topia.

Oare frații români din cercul Tinca când se vor scutura din amorțea și el și când au de cuget să se întrunească în conferință pentru a hotărî înființarea despărțământului Tinca al »Astrele«? Oare n'a bătut ora deșteptării din letargie și din indiferențismul ce dominează în acel cerc? Căci făcând asemănare între poporul de pe Luncă și între poporul din cercul Tinca, pot afirma că poporul din cercul Tinca, atât materialicește cât și culturalicește e mai presus decât poporul de pe Luncă, având în orașelul Tinca 3 avocați români și funcționari la fillala »Bihoareana« și totuș nime nu face nimic, până când în Marghita abia de 1/2 an de când se afia dl Dr. Stoica aici a înființat o bancă și un despărțământ al »Astrele«. Oare cine sânt chemați să la începutul la o mișcare culturală? și până când să mai așteptăm! Oh. Ch. preot.

— Copil de 12 ani premiat de Academia română. Citim în »Neue Wiener Journal« următoarea știre, fără îndoială foarte exagerată:

»Se anunță din Făgăraș că băiatul Avram Ovid, în vîrstă de 12 ani, a scris în limba română un studiu

foarte interesant asupra creșterii vitelor, care a fost trimis de părinții lui Academiei române din București. După trei săptămîni ei primiră răspunsul Academiei care a găsit lucrarea bună și ar fi dispusă s'o editeze. Afară de aceasta Academia i-a dăruit o recompensă de 3000 de lei.

Volumul va conține 240 pagini.

Autorul studiului e elev al gimnazului din Făgăraș și trece drept unul din elevii cei mai leneși. El trăiește mai mult pe cîmp, în mijlocul vitelor.

La vîrsta de zece ani el a scris un articol asupra munților din Făgăraș, care a apărut în revista »Carpaii« din Brașov.

Avram Ovid e un copil foarte retras și nu prea leagă prietenii.

Poate careva dintre cititorii noștri va putea să ne dea lămuriri mai precise.

— »Ramuri«, revista literară dela Craiova care până acum apărea de două ori pe lună, cu începere dela 10/23 Octomvre va apărea săptămînal.

— Un nou succes al serului Ehrlich 606. Serul profesorului Ehrlich zi cu zi are succese strălucite. Ni se anunță, că în comuna Madoș dintre trei înși, cari au fost oltuși cu serul acesta, doi au părăsit spitalul ca sănătoși, iar al treilea, care suferea de alienație mintală e pe cale de a se însănătoși și în câteva zile va părăsi și el spitalul.

— O moștenire de nouă sute milioane. O moștenire fără păreche preocupă azi judecătoria din Germania. E vorba de lăsamântul generalului campestru de pe vremuri Wiriz, care și a testat întreaga avere orașului Amsterdam. Avera, cu interesele laolaltă, se urcă azi la nouă sute milioane mărci. Două sute și trei de moștenitori și-au anunțat dreptul la această avere, dar reprezentantului juridic al orașului afirmă, că dreptul de contestare al moștenitorilor a fost prescris. Moștenitorii au format o societate pentru apărarea intereselor lor.

— Un aviz al școlii civile de fete a Asociațiunii. Deoarece ni-s'au cerut din mai multe părți informațiuni, ne simțim îndemnați a face și pe această cale cunoscut On. public românesc, că *Cursul complementar (supletor) dela școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu s'a organizat indeosebi pentru studiul limbilor moderne: română, maghiară, germană și franceză.* Pe lângă acestea se mai învață: *lucrurile manual și menajul* în mod practic conform statutului de organizare al școlii.

Studiul limbilor străine, precum și al *muzicii și picturii*, este facultativ după pregătirea și trebuința elevelor.

La acest curs se pot înscrie eleve cari au terminat patru clase civile (secundare) sau și eleve care au terminat mai puține clase, dacă au vârsta de 15 ani.

Pentru desăvârșirea în studiul limbilor se poate urma *doi ani* la acest curs.

Taxa de întreținere în internat e 500 cor. pe an, în care sumă este cuprinsă și taxa școlară (didactrul). Plătirea se face în patru rate, pe câte 2¹/₂ luni, anticipativ. *Directiunea școlii.*

— Greva din Franța. Mișcările greviste ale muncitorilor dela căile ferate de Nord au început să la proporții îngrijitoare. După cum se prevăzuse deja de alături la greviștii s'au asociat și angajații societății de căi ferate ale societății Orleans și cei dela tramvaie și linile suterane. Muncitorii dela uzina electrică stau gata să se pună în grevă și încurând somptuosul Paris va fi acoperit de întuneric. Pe lângă aceasta mai amenință și lipsa de alimente a căror cantitate în cursul celor două zile din urmă s'a redus simțitor din cauza lipsei mijloacelor de transport. Nicăiri în întreg Parisul nu se găsește lapte și zar-

RETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericești —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

zavaturii. Sânt primejdulși mal cu seamă micii burghezi cari nu pot plăti prețurile enorme ale alimentelor. Guvernul a hotărât să facă transportul acestora cu vapoarele dar mateloșii și mecanicii de pe vapoare abia au auzit despre acest plan și s'au pus și ei în grevă.

Prilejul acestei mișcări e folosit foarte bine de birjarii cari cer prețuri fabuloase pentru transportul de persoane. Intreagă piața de dinaintea gării e tlxită de trăsurii și automobile. Toți birjarii și șoferii s'au cartelat. Un drum din Paris până la Amiens sau Lille costă cu automobilul 3-700 de franci și se găsec și oameni cari sânt buni bucuroși că pot pleca și pentru atâta.

Guvernul a mobilizat deja la 30.000 de rezerviști, dar până acum nu se știe nimic, de se vor prezenta sau nu sub steaguri și în cazul din urmă guvernul ar s'ajunge în dilemă, căci vor fi trecuți dezertori și de sigur nu vor putea proceda cu ei ca în caz de război.

— **O faptă vrednică de laudă.** Subsemnații în numele comunei noastre bisericești, venim și pe aceasta cale a exprima cea mai profundă recunoștință și mulțumită confratelui nostru Pavel Călțan din comuna Crocna, care condus de cele mai nobile simțăminte de iubire și alipire către sfânta noastră mlaică bisericească, azi a pus temelria unei fundațiuni bisericești de bucate, donând frumosul capital de 1200 lire grâu, în scopul realizării unei fundațiuni permanente de bucate ce după dorința fondatorului va purta numele fiului său răposat: »fundațiunea Colțan Palle».

Scopul și mențiunea acestui fond — precum zice fondatorul în actul său de donațiune — este: ca după ce va ajunge la cifra de 100 Hectolitre, jumătate din procentele să se dea ajutor de îmbăcăminte pruncilor săraci din com. Valea-mare, cari vor cerceta școala, iar cealaltă jumătate din procentele să se capitalizeze mai departe și numai când ar cere trebuința să se edifice o altă biserică nouă, fiind a se întrebuița jumătate din întreg capitalul în acest scop.

Fapta se laudă de sine — dar în Duminica înainte de ziua Crucii — când s'a luat bucatele în posesiunea comunei bisericești — s'a ținut o sfântă liturghie și parastas pentru odihna sufletului unicului fiu răposat a fondatorului »Palle» și cu această ocaziune părintele nostru, Ioan Sîrac, într'o predică frumoasă a arătat însemnătatea și meritele acestui credincios Pavel Colțan, care neobosit și cu trudă de fer a contribuit cu succursul său și la ridicarea sfintei noastre biserici de azi, cutrierând întreaga dieceză cu o colecție de bani și bucate din care s'a edificat această a noastră cea dintâi biserică în comuna filială Valea-mare.

Fie bine primite jertfele confratelui nostru Pavel Colțan, care atât de mult își iubește biserica, comuna și poporul în sânul căruia a trăit timp de peste 20 ani, — și pentru primosul ce azi l-a pus pe altarul Domnului, plin de stimă și recunoștință ne alăturăm și noi la cuvintele și doririle exprimate de d'nul preot al nostru zicându-i: »bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost peste multe te voi pune, intră în împărăția părintelui meu». Valea-mare la 24 Sept. (7 Oct.) 1910. Ioan Bacos Nr. 14. Mihail Oarcea episcopul manipulanți.

— **Dramă familiară.** Nevasta unui măcelar bogat din Tempelhof (Germania) s'a hotărât împreună cu copiii săi să se sinucidă din cauza unor certuri familiare. Ea a luat pe fata cea mai mică, în etate de cinci ani numai, și a sărit cu ea în canalul Teltow apoi l-a urmat și celelalte două una de 15 și alta de 12 ani. Toate patru s'au înecat. Acasă a lăsat o scrisoare, în care își ia adio dela bărbat și a scris, că nici cele două fete mai mari n'au mai putut suferi viața aceasta.

— **Amintirea lui Sardou.** Prietenii lui Victor Sardou, marele dramaturg francez, volesc să i

ridice un monument. La Operă se va da un concert cu concursul celor mai de seamă artiști ai Parisului, ca astfel să se câștige banii de lipsă. Programul e compus din operele poetului. La sfârșitul seratei, Sarah Bernhardt, va depune o cunună pe monumentul ce se va ridica pe bină.

— **Un idil sârbo-bosniac.** Pe țărmul stâng al râului Dina se află orașul Bjelina, una dintre cele mai însemnate localități din Bosnia. La marginea orașului se află o insulă, care este încunjurată de un ram mort al Drinei. Insula este situată la hotarul sârbo-bosniac și de multe ori a dat ansă la atacuri. Ciocnirea cu adevărat războinică din zilele acestea dintre Bosniaci și Sârbi va avea urmări serioase.

Insula e un măr de ceartă, pentru că e atâta Bosniacilor cât și a Sârbilor. Ieri vre-o 10-15 tăietori de lemne Bosniaci, au trecut pe insulă, ceea ce văzând jandarmii sârbi, l-au atacat cu puștii și l-au silit să părăsească insula.

Bosniacii au alergat în oraș și-au venit cu șaptezeci de jandarmi. Sârbii încă n'au stat cu mâinile în sân, ci au chemat jandarmeria din satele vecine care a și venit în grabă sub conducerea unui maior, membru al comisiei ungaro-sârbe.

S'a născut o ceartă aprinsă, apoi au urmat pocnete de pușcă, și o luptă pe moarte și viață.

Un strajameșter de jandarm sârb a rămas mort pe câmpul de luptă.

Sârbii, văzând situația primejdioasă, au cerut ajutorul miliției.

Patru companii de pedestrii au grăbit să fugă pe câmpul de luptă. Din partea bosniacă încă a venit șapte companii de soldați cu puștii mecanice. Sârbii au început focul, dar trăgând nu mai în aer, voind a provoca astfel miliția. În sfârșit totuș a succedat aplanarea conflictului fără o vărsare mai mare de sânge.

Faptul a fost adus la cunoștința ministrului de externe, care va rezolvi afacerea pe cale diplomatică.

— **Revoluție în miniatură.** Ziarului *Temps* se anunță din Monaco, că ieri câteva sute de oameni au demonstrat înaintea palatului principelui. Mulțimea cerea, ca *principelul să abdice*, iar cei mai răi de gură aclamau *republica*.

Antecedentele acestei demonstrațiuni sunt, că principelul Albert fiind în Paris n'a voit să primească o deputațiune, care se dusese acolo să urgiteze lărgirea autonomiei, ci le a spus să l caute în Luzern. Deputațiunea ofensată s'a întors acasă. Într'acestea s'a întâmplat revoluțiunea portugheză care le a fost și lor un stimulent de poftă revoluționare.

— **Uciderea unui deputat austriac.** Din Innsbruck se telegrafiază, că Anton Flecksberger, fost deputat conservator al dietei provinciale, a fost găsit împușcat în Vespendorf-ul din Brixenthal. Faptuitorul încă n'a fost găsit. Se vorbește că Flecksberger ar fi căzut victima unui omor politic.

— **Un nebun pus la fum.** Zilele acestea avocatul Moncada din Roma a înnebunit. El și-a baricadat casa, a deschis o fereastră dela etaj și a început să puște în stradă. Supt fereastră vorbeau tocmai două femei. Un glonț le-a nimerit și le-a omorât. Poliția n'a putut străbate în casă deoarece nebunul a pus la ușă mobile grele și amenința cu moarte pe cei ce-ar cuteza să pătrundă la el. Au venit pompierii și cu pușca de apă l-au putut puțin domoli, dar după ce li-s'a sfârșit apa el a început iarăși a pușca. Atunci pompierii și miliția a făcut un foc mare înaintea casei lui Moncada. Asta a folosit, căci

fumul l-a amețit și pompierii au putut intra pe fereștii, apoi l-au legat și l-au dus la casa de nebuni.

— **Cazuri de holeră în Reșița.** Din Reșița ni-se scrie că în 8 Octomvrie țăranul Pavel Sârbu și Ana și Versavia Borza, două fete maștere ale sale, s'au îmbolnăvit între simptome suspecte de holeră. Autoritățile au luat măsurile ce e mai întinse pentru prevenirea boalei, au desinfectat casa și împrejurimea, iar pe bolnavi i-a pus sub îngrijire medicală. Ana a murit în 9 Octomvrie.

Ea a fost secționată și intestinale și stomacul l-au fost trimise spre examinare la institutul bacteriologic din Budapesta. Părerea medicilor e încă necunoscută. Intre 11 și 12 Oct. a murit și Pavel Sârbu și cu toate că starea Versaviei e critică nu e exclus, ca ea să se vindece.

— **Convocare.** În senzul ȘȘ-lor 25 și 27 din Statutele »Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș» se convocă adunarea generală a Reuniunii la Blaj, pe 31 Octomvrie n. 1910, pe lângă următorul program: 1. La 6^{3/4} ore a. m. participarea în corpore la serviciul divin în catedrala metropoliei. 2. La 9 ore a. m. deschiderea adunării generale. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Raportul secretarului despre activitatea reuniunii în anul expirat. 5. Raportul casterului. 6. Raportul bibliotecarului. 7. Raportul comitetului redacțional al organului reuniunii »Foala Școlastică». 8. Raportul comitetului central în cauza »O. felminatului». 9. Exmiterea comisiunilor. 10. Propuneri eventuale.

Sedința II. 1. Raportul comisiunilor exmisse în sedința primă. 2. Fixarea tezelor pedagogice-științifice pentru adunarea generală. 3. Desbaterea propunerilor intrate la biroul central în senzul Ș-ului 29 lit. c din statute. 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 5. Inchiderea adunării generale.

Blaj, din sedința biroului central, ținută la 24 Septemvrie n. 1910. I. F. Negruțiu, președinte. P. Ungurean, secretar.

NB. Cel cari doresc, să participe la adunare să avizeze pe prof. Valeriu Suciu pentru învartirare.

— **Despărțământul Chișineu al reuniunii învățătorilor ort. români din ppiatele arădane I-VII,** își ține adunarea de toamnă Sâmbătă în 16.29 Octomvrie a. c. la școala noastră din Giula-germână, pe lângă următorul *Program*: 1. Dimineața la 8 ore Chemarea Duhului Sf. 2. Ascultarea prelegerii învățătorului școalei. 3. Deschiderea ședinței. 4. Reflexiuni asupra prelegerii ținute. 5. Aritmetica în școala poporală lucrare didactică de Teodor Mariș; recenziiune de Teodor Leucuța. 6. Disciplina școalei poporale lucrare didactică de Dimitrie Hoariu. 7. Incasarea taxelor. 8. Geometria în școala poporală, lucrare didactică de Moise Mariș; recenziiune de Traian Tabic. 9. Jocurile de copii în raport cu educațiunea școlară lucrare didactică de Ioan Caba. 10. Executarea concluzelor adunării generale. 11. Propuneri și interpelări. 12. Fixarea proximei ședințe și încheierea ședinței. *Nădab*, la 28 Sept. (11 Oct.) 1910. *Dimitrie Boar*, prezident. *Traian Tabic*, secretar.

— **Regele Manuel la aniversara dela Bussaco.** Cu câteva zile înainte de momentul tragic comic, când Manuel, tânărul rege al Portugaliei, cu țigara în gură și a părăsit tronul și patria, i-s'a mai dat ocaziune să reprezinte cu toată pompa principiul monarhic. În 27 Septemvrie adică s'a serbat aniversara de o sută ani a luptei dela Bussaco, când în 1810 trupele portugheze

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, stada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncii de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene până la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricând, fără nici un obligament de a cumpăra.

și engleze unite sub conducerea lui Wellington au bătut la Massena trupele Francezilor. Lupta s'a dat la poalele muntelui Bussaco. Terenul de luptă se întindea de alungul șesului pitoresc Coimbra. Serbarea a decurs în grădina claustrului Carmeliților de a.c. Manuel s'a prezentat în mare ținută și cu mamă-sa și s'a început defilarea trupelor. Soldații îl priveau cu supunere și recunoștință și într'adevăr se părea, că regele și trupele sale sânt o inimă, un gând. Ei, dar situația în câteva zile s'a schimbat cu totul. Tânărul rege a preferit scăparea prin fugă și soldații nu s'au dus la palat ca să-i mai facă onoruri.

— **Revoluție militară în Brazilia.** În provincia Amazona din Brazilia a izbucnit o revoluție militară. Trupele confederative au alungat pe guvernor. Flotila, la porunca conducătorului revoluției, a început bombardarea orașului Manaus și numai la protestul energic al consulilor a încetat. Președintele republicii a telegrafiat conducătorului revoluției, că guvernorul să fie imediat repus în oficiu.

— **Sinuciderea episcopului din Cattaro.** Din Zagreb se anunță, că Miercuri dimineața Iovici episcopul gr.-ort. din Cattaro, care nu de mult își dase abdicarea, s'a împușcat. Cauza sinuciderii, se zice, ar fi că a ajuns în criză financiară.

— **„Balul costumat din Arad.”** În editura librăriei „Tribuna” a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, se ia de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + portu poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul „Reuniunii femeilor române din Arad” pentru zidirea unei școli de fete.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîn.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturile la pieze făcute de mine se efeptuiesc gratis. Celor din provincie se efeptuiesc lucrările în aceeași zi.

BIBLIOGRAFII.

Va apare în zilele cele mai apropiate:

„La cărările vieții” de Lucian Boțcaș,

un Volum elegant de vre-o 7 coale de tipar.

Prețul unui Volum: 1.50 cor. România lei 1.50.

Se poate comanda dela Tipografia „Tribunei” sau dela autor în Budapesta, VII Zugló u. 16.

*

Va apare în zilele cele mai apropiate:

SERIALBASTRE

Pentameron

De Lucian Boțcaș,

Conținând cinci povestiri din viață.

Prețul unui Volum: 1.50 cor. România lei 1.50.

*

La Librăria Tribunei se află de vânzare:

Dr. Onisifor Ghibu: Ziaristica bisericască

la Români. Studiu istoric . . . 2.—

Limba nouălor cărți bisericești 1.—

- » Der moderne Ultracismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule 2.—
- » O călătorie prin Alsacia Lorenă. Țara și școlile ei —.75

Tib. Brediceanu: Aurora. Vals pentru

- » piano 2.—
- » Rândunica. Vals pentru piano, ed. II-a 2.—
- » Preludiu și hora compuse pentru piano. Ed. II-a 2.—
- » Viorele. Vals pentru piano. Ed. II-a 2.—

Biblioteca „Lumen” a 15 bani, plus 5 fileri porto.

- Nr. 21. L. Tolstoi, Știința și Religia.
- Nr. 22. I. Turgheniev, Destinul.
- Nr. 23. Ernest Haeckel, Originea omului.
- Nr. 24. Edgar Poe, Moartea roșie și alte nule extraordinare.
- Nr. 25. Voltaire, Suflete și alte schițe filozofice.
- 26. Ch. Darwin, Lupta pentru existență.
- 27. Ch. Baudelaire, Poeme în Proză.
- 28. La Rochefoucauld, Filozofia vieții.
- 29. Cervantes, Căminii din Valladolid, nuvelă.
- 30. E. Mechnikoff, Câteva chestiuni științifice.
- 31. L. Tolstoi, Să nu ucizi.
- 32. Buffon, Omul și natura.
- 33. Maxim Gorki, Revellonul. O noapte de toamnă.

În editura N. Ciurcu au apărut următoarele cărți:

- N. Rădulescu-Niger. A'egătorul liber. Monolog și alte 13 monoloage. —.50
- Rococo. Comedie într'un act de Gyp —.30
- Fabiu Sânjoanu. „Ana Consânzeana”. Piesă teatrală populară în versuri. Înlocuită în 3 acte —.30
- N. Rădulescu Niger. Minte și Norocul. P.ecum și alte 12 povești populare —.40

Toate cărțile anunțate aici se găesc de vânzare la Librăria „Tribuna”.

Poșta Redacției.

»Murind» e o poezie nepublicabilă.
Iancu din Țara Bârsii. O slabă licărire de talent în versurile ce ni li ai trimis, pari însă tinerel și ai nevole de multă și pricepută lectură românească încă până să poți găsi o formă impecabilă.

Poșta Administrației.

Teodor Petrica Coștei e achitat tot pe anul 1910.

George Butariu, Drauț. Am primit 2.50 cor. abon. până la finea anului.

Visantie Chericoban, Pavel Popu, Cacova. Am primit 1 cor. până la finea anului 1910.

George Brădean și Ioan Vesa, Govoștia. Am primit 5. cor. abon. până la finea anului 1910.

Petru Raica, Șuștra am primit 3 cor. în abonament.

Ioan Surlași, Varni. Am primit 2.50 cor. abon. până la finea a. c.

Ioan Păvan, Socient. Am primit 2.50 cor. în abon. mai av.ți 1 cor. până la finea anului 1910.

Ioan Stefanovicu, Vinga. Am primit 2.50 cor. în abon.

Solomon, Petru, Nicolae Domănecnțiu, Mutnic. Am primit 13.50 cor. abon. până la finea anului 1910.

Ioan Morolcă, Bobda. E plătit tot pe anul 1910.

George Suciu, Totvarad. Am primit 5 cor. abonament.

Molse Lipeșan, Cebza. Am primit 4 cor. în

abonament 3 cor. pe anul 1910, 1 cor. pe 910 mai aveți 3.50 cor. până la finea anului 1910.

Andrei Anateu, Alci. Mai aveți 2.50 cor. până la finea anului 1910.

Iosif Goia, Sebeșeul-săsesc. Mai aveți 8 cor. până la finea anului 1910.

Vasile Sperlea, Avrig. E plătit întreg anul 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Aviz pentru sănătate!

Azi, când s'a pus în circulație atâtea medicamente numite miraculoase, dar, care tind însă numai la despoierea publicului, ne bucurăm, că putem atrage atențiunea on. public asupra preparatelor pe cari, ca și serul Drului Ehrlich, a profesorului berlinez, contra molipsirii singelui, medicii le întrebunțează cu succes și pentru aceea și Exc. Sa ministrul de interne a permis punerea lor în circulație. Preparatele acestea se numesc:

Șpiritul Inda și Unsoarea Inda

despre cari rezista „Kir. Természettudományi közlöny” în Nrul 171 scrie următoarele: „În Ardeal în riul Olt crește un soi de burete mai cu seama lipit pe iazuri, care în comitatul Treiscaunelor din vremuri străvechi se folosesc cu succes contra durerilor reumatice și podagrei și care se pregătește, la ordin medical, în farmacia lui Balázso-vich Sándor, din Szepsiszentgyörgy și care se pune în circulație în întreagă lumea sub numirea de Șpirit Inda și Unsoarea Inda. Din experiență pot spune că succesul e sigur.”

Dr. Stefan Szász.

Pe baza experiențelor proprii și a vindecărilor succese Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, le recomandăm călduros pentru alinarea durerilor reumatice și de nervi, pentru-că în scurtă vreme i-se obsearvă urmările vindecării.

Dr. cont. Vilmă Hugonnay, Dr. Ludovic Rózsaffy, medicul șef al poliției reg. ung. de stat în Budapesta, Dr. Iuliu Tóthfalussy, medicul șef al căilor ferate reg. ung. din Budapesta, Dr. Rudolf Kálay, medic șef director de spital în Nyiretyháza, Dr. Iosif Szekeres, medic șef, dir. de spital în Nagykanizsa, Dr. Geza Hajniss, profesor priv. de univ. în Budapesta.

Dacă locul mi ar permite am putea să mai amintim numele multor medici renumiți, cari tot dovedesc, că Șpiritul Inda și Unsoarea Inda, sunt singurele preparate vindecătoare extern contra reumei, podagrei, durerii de membre, durerii de cap, boalei de nervi, junghhurilor în oase, mâncărimei, iar intern contra lipsei de apetit, de gât, și contra răgușelei. Unsoarea Inda se folosește numai extern și costă 2 cor. Șpiritul Inda se folosește atât extern cât și intern și o sticlă mare costă 2 cor., o sticlă mică 1 cor. În rubrica aceasta a avizului sanitar în fiecare săptămână vom publica părerea medicilor despre medicamentele cari sau dovedit de bune și a căror folosință o recomandăm cititorilor noștri. Șpiritul Inda și Unsoarea Inda le pregătește Balázso-vich Sándor, farmacie la „Coroana” în Szepsiszentgyörgy de unde pentru 6 coroane se trimite franco în orice parte 3 porțiuni. Se capătă preste tot locul!

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Elz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc împrumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scădere de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mátys :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13. (lângă cuștarul Koch).

Caut spre inchiriere sau cumpărare

o prăvălie

cu drept de licență într'o comună sau și oraș. Cine voinște a preda prăvălia lui să se adreseze lui Ioan Dîrlea, hadkiegészítőhivatal, Arad-vár.

ANUNȚ.

La soc. com. »CONSUM« în Blaș, află aplicare imediat

un commis harnic

bine priceput în branșa de băcănie și ferărie.

Ofertele sunt se adresa la

„CONSUM“

societate comercială pe acții,
Blaș—Balázsfalva.

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »Convorbiri Literare« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

Un cand. de avocat,

cu praxă de a lucra și pentracta independent la judecătoria, poate afla aplicare în cancelaria mea advocațială dela 1 Noiembrie n. 1910.

Nagyszentmiklós, la 12 Oct. 1910.

Dr. Nestor Oprean.

In atențiunea preoților și învățătorilor!

Dintre manualele de religione existente pentru cl. III. și IV. poporală, cea mai acomodată, mai ușoară la studiat și scrisă în limba cea mai frumoasă este cartea:

„Istorieare Biblice“ cu 20 de ilustrațiuni,

edată de Petru Popa, paroch în F. Oșorheiu. Acest manual este totodată unicul care afară de aprobarea Ven. Cons. este aprobat și de înaltul Minister de culte, pentru toate școalele ort. române din patrie.

Se poate cere dela Librăria Tribunei, Librăria Diecezană și dela autor.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—

Vin de Rizling prima calitate » 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie

Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor.

50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de împrumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri

Világos (Șiria, Arad m.)

Caut un post de logofăt!

Sfârșind cursul agronomic din Lugoj, cu rezultat foarte bun, caut angajament la vr'o moșie în România, sunt apt în toate afacerile economice, căsătorit și în etate de 30 ani. — Reflectanții binevoiască a se adresa ziarului »Tribuna« sub »Sîrguincios«.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.
Dela 1 Octomvrie 1910 în Markt-p'atz No. 5.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și clasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

Au apărut Mineele

cu litere latine în 12 volume legate în piele Cor. 172.
Volume singurateice 14 cor. 50 fil.

Se poate comanda dela:

Librăria Diecezană,
din Arad, Str. Deák Ferenc 33.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panțere de oțel, tresoare și antrepozite

panțerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panțerate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

Ingrigirea frumuseții.

Chimia aranjată pentru ingrijirea frumuseții face accesibile preparatele sale și prin săpunuri. Cu dreptul renumelui său săpunul pentru înmuierea pielei „Gladys“ se poate mândri că e cel dintâi pe acest teren. Cei cari țin să și păstreze vioiciunea feței și în locul pielei sbîrcite se aibă pielea tină și roză, să folosească săpunul de spumă „Gladys“ în locul mulțimei de săpunuri cari folosindu-le fac și cea mai strălucitoare piele să se adune și să se ofilească.

Prețul 1 coroană 50 filerl.

Cu seria preparatelor »Gladys« trebuia să tindă și la scoaterea din circulație a pudrelor franceze de pe terenul patriei. Aceasta a reușit, căci prin pudra „Gladys“ s'a aflat un mijloc de frumuseță nestrucios și vrednic de încredere care nu numai că a prescurtat cîstea și renumele pudrelor franceze, dar și în străinătate îi face concurență mare.

Prin alcoolizarea fină și lipsa de plumb a pudrei „Gladys“, aceasta a cucerit mult, atât în țară cât și în străinătate. Calitatea de a se lipi și faptul, că nu se vede decât foarte discret, eschide orice concurență. Strălucirea și albul ei e ca luciul marmorei de Carrara. Se găsește în trei culori: albă, roză și galbenă.

Prețul unei cutii: 2 și 3 coroane.

Deoarece preparatele »Gladys« au multe contrafaceri, preparatorul își rezervă singur lui dreptul de desfăcere.

Se află la farmacia „Impăratul Roman“ alui

VIG BÉLA

Budapest, II., Fő-utca 54 szám.

II

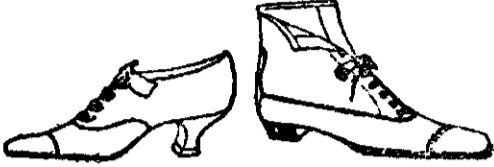
Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,

strada Târgului.

Asortiment bogat de ghetete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghetete de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Totfelul de creme pentru ghetete, precum și renumitul vax «Leonhardt Oellack» pentru ghetete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Se garantează pentru fiecare păreche de ghetete.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

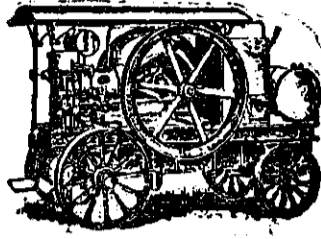
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

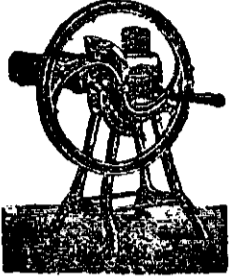
Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No 9.

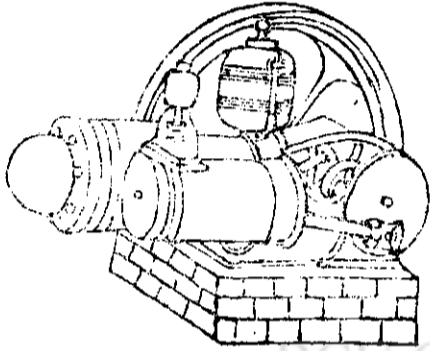

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc.

Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în
SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

Primește: plănuirea și zidirea de birouri, școlile, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.
Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fótér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moșterea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosemena moale pelea, nu i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru imprăștiarea acestuia 50 fil.

Celebrele motoare originale

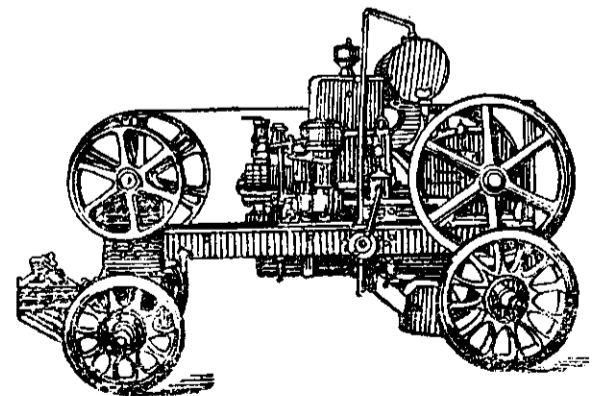
„OTTO”

cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000 în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

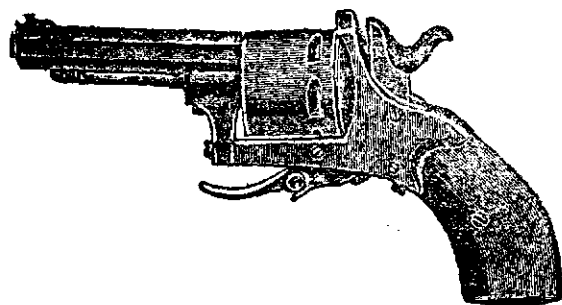
Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Frații Burza

Nr. telefonului 601.

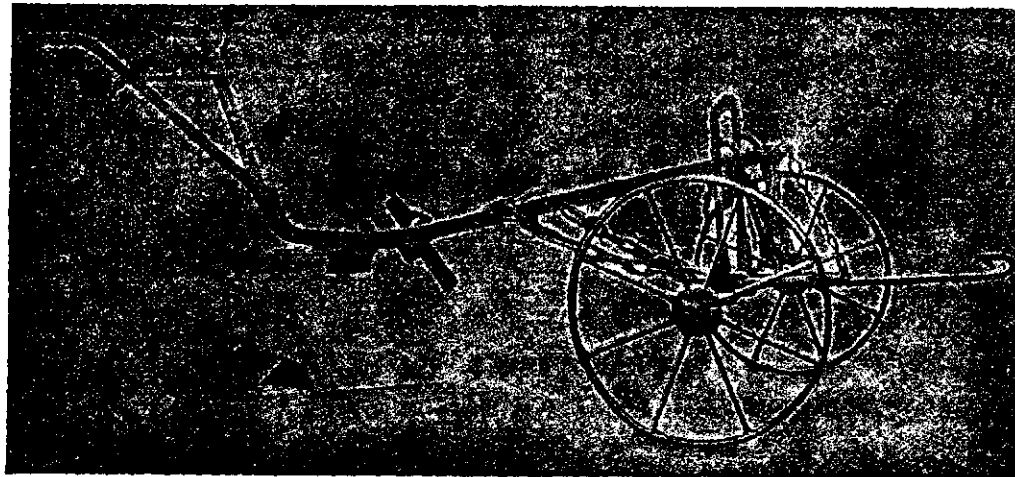
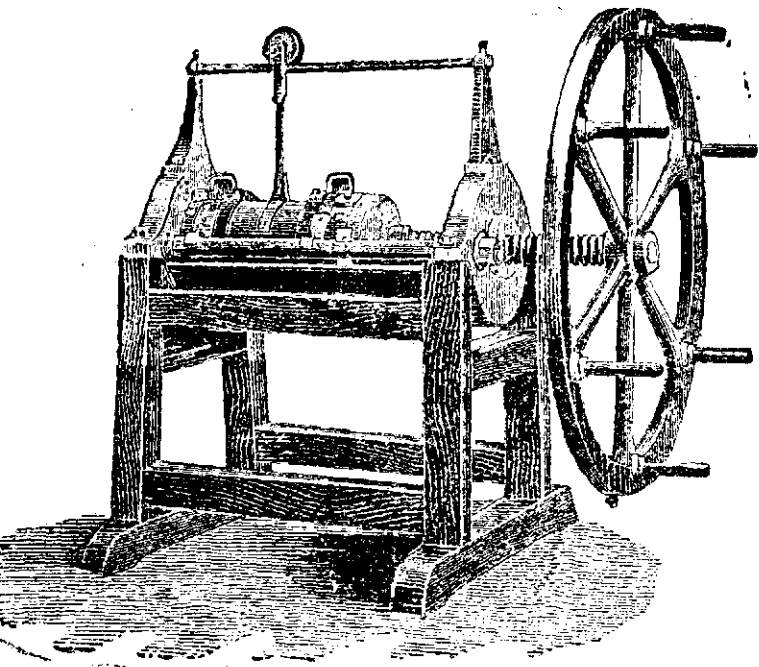
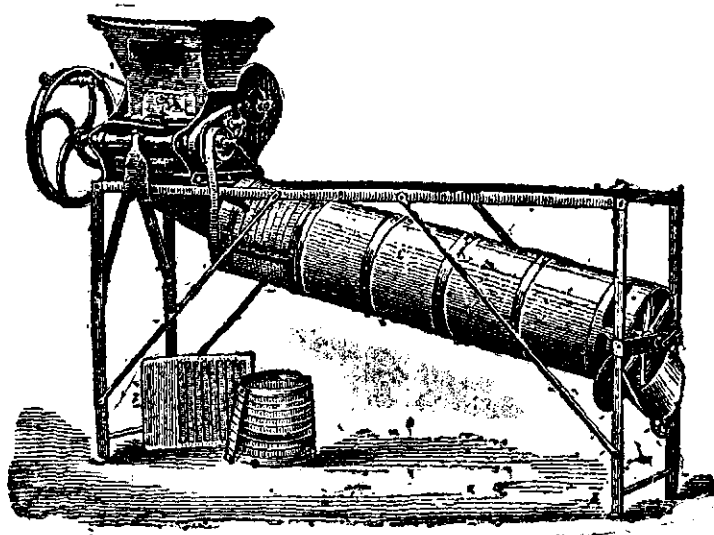
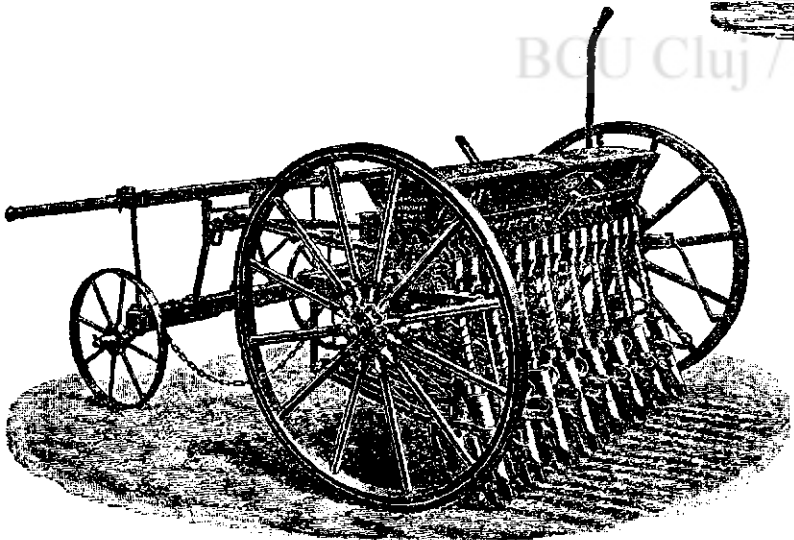
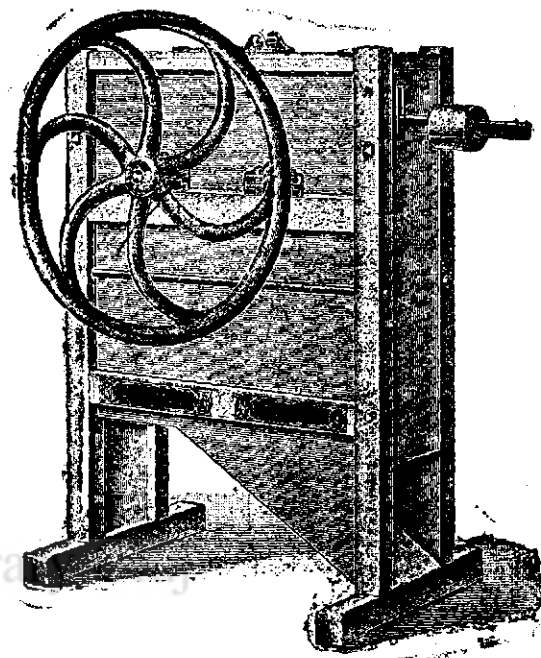
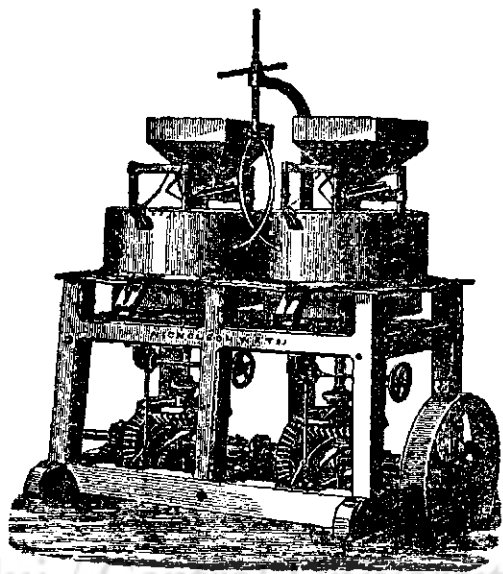
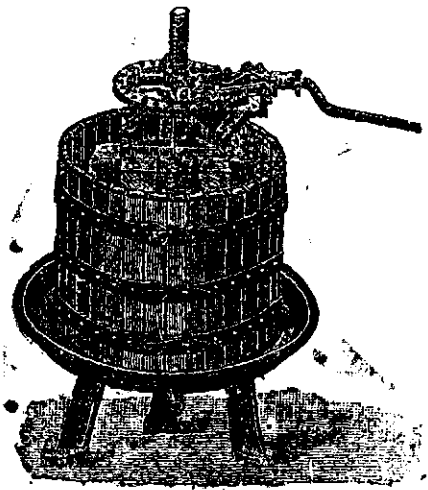
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot-felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Agentura generală a fabricii de mașini Nicholson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre,

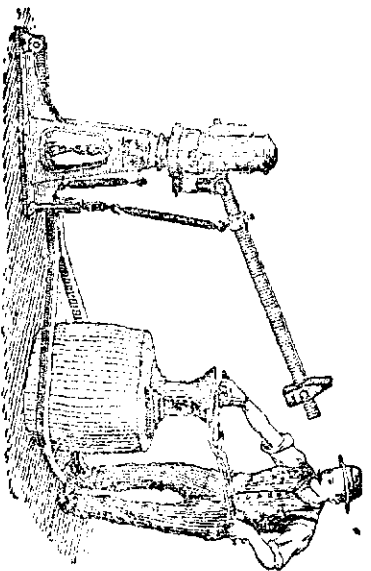
== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate mânia cu piciorul
Invenții de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vinzători
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kolosey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrătorii, în propozițiune iletin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la domniță li-se trimitte catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuite.

Cu stîmă:
Solymos Testvérek, Arad.

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

Instructori de sticlă și fabricanți de oglinzi și pictură specială pentru geamuri de biserică
BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim exactă cunoștințoasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi culoarea în sticlă ori mozaic și geamurilor de biserică, dormitoare, sufragelii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==
Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

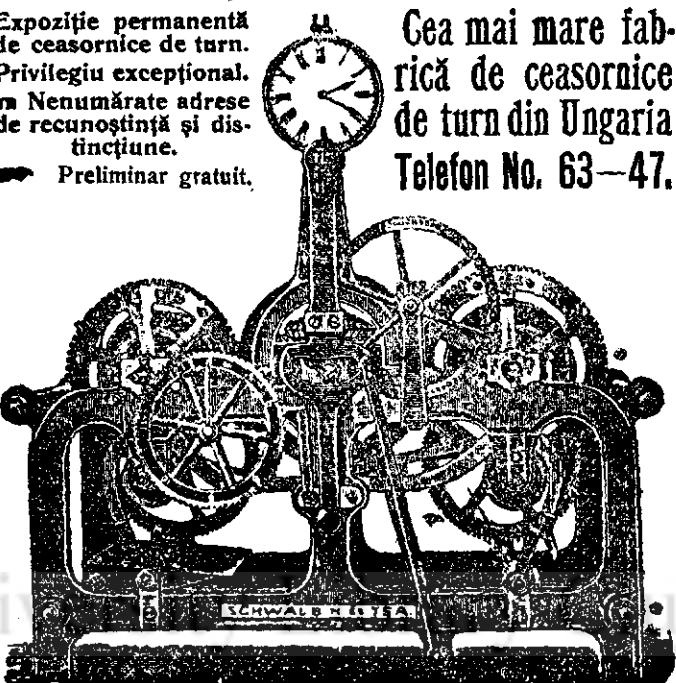
Telefon 66—82.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA FABRICA DE CEASORNICE DE TURN BUDAPEST, VII. Dembiszky-u. 32.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional.
Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiune.
Preliminar gratuit.

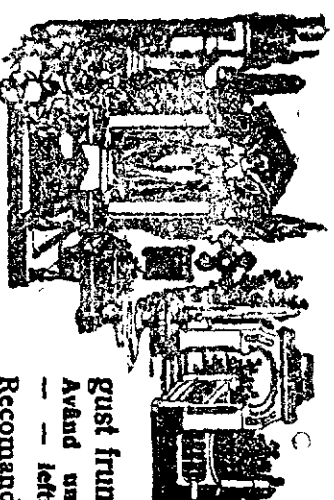
Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.

TUNNER CORNEL

industrie de marmură și granit

Timișoara-Fabric, Andrásy-út Nr. 22.
Timișoara-Josef, Hunyadi-u. Nr. 4.

Își recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmură, statui, fabricate proprie în executare de

gust frumoasă și cu prețuri moderate.
Având un magazin bogat, lîferez marmură în letin ca orice concurență.
Recomandându-mă on. public cu stîmă

TUNNER CORNEL, măestru de sculptură în piatră

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștință onorabilului public că ml-am deschis în Sîrta, drumul Aradului, un atelier de : tãmpierie : (mãsar) unde cîeptulesco orice lucrări ce se fac de bransa aceasta, totfelul de mobile, precum și orice lucrări de edificii.
Rugãnd sprîștinul onorabilului public român, semnez

Cu stîmă:
VASILE HUIU
mãestru mãsar,
Sîria (Világos, c. Arad).

— Sã sprîștinim meseriașii români ! —

— Sã sprîștinim meseriașii români ! —

Cele mai bune

— **orologio** —
— cele mai solide și cele mai după modă —

— **juvãniãle** —

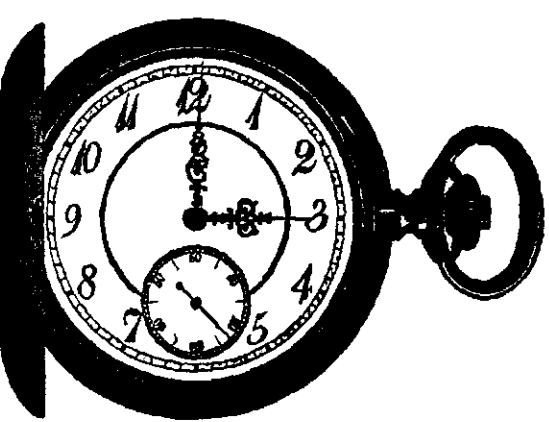
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, lîferază cea
mai bună prãvălie în aceasta privință în
întreagã Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Izay și Rișó

magazin de albături gata de pânză albă de pat și pânzeturi de masă
în rang de — **Kolozsvár, Strada Deák Ferencz Nr. 4.**

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de
mărturi din patrie.

Primește totfelul de executări de

T R U S O U R I

cu orice prețuri, la chemarea în
provință arată cu plăcere colecția
:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pinză de in de Rumburg.

Pinză de in de Irlanda.

Pinză de in de Kreász.

B U M B A C

de Damast și Grădii.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂRRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și **COLORATE** pentru masă.